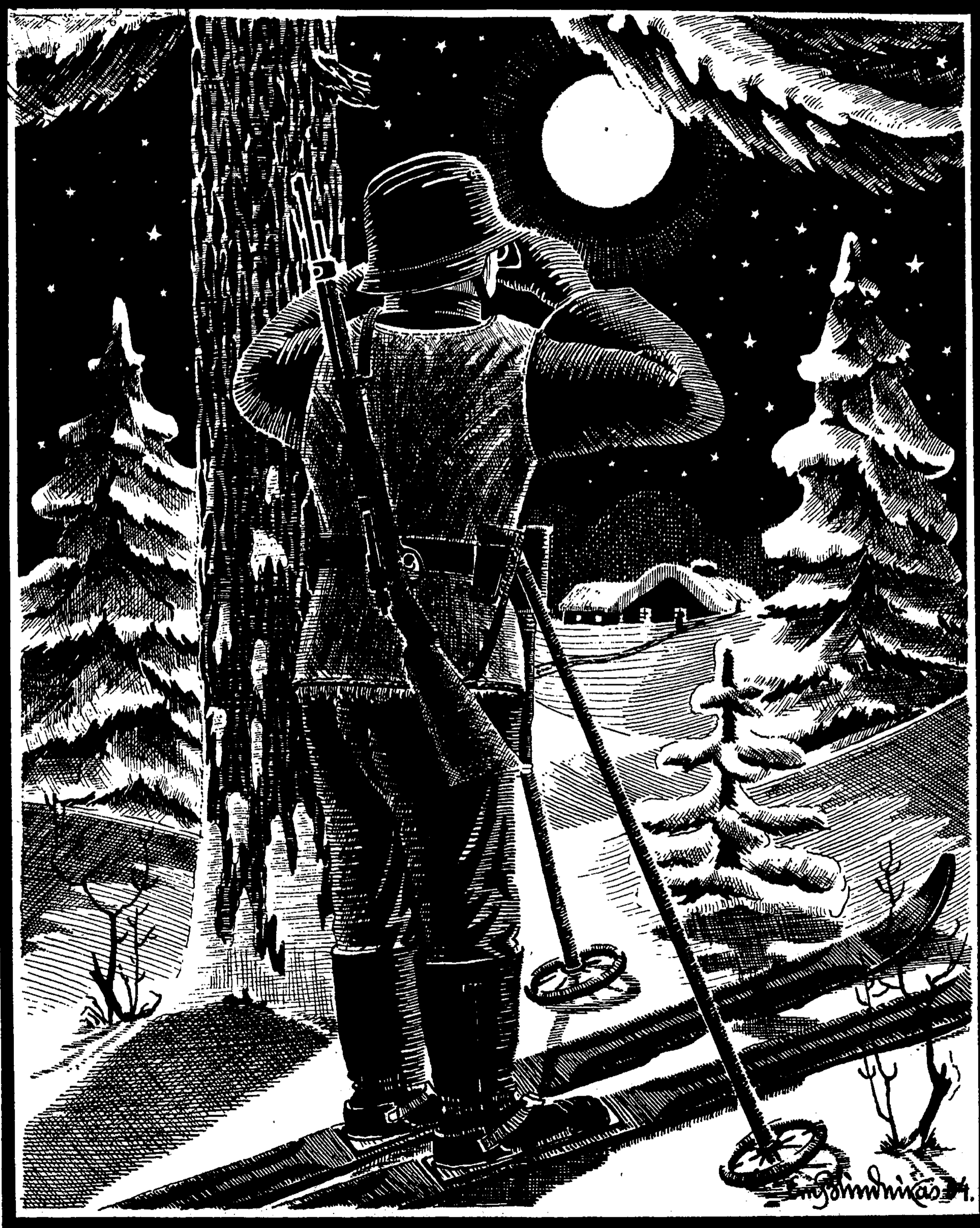
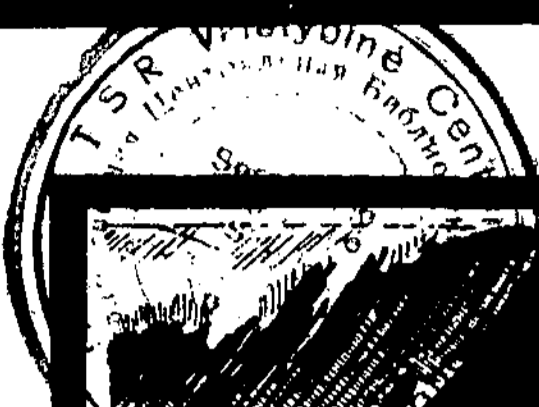

KARYS

Kaina 30 ct.

Nr. 50

Politikos apžvalga

RYTPRŪSIUOSE SKRIAUDŽIA LIETUVIUS

Spaudos žiniomis, lietuvių būsena Rytprūsiose labai pablogėjo. Lietuviai Tilžėje, Gumbinėje ir kituose miestuose labai skriaudžiami. Lietuviai dėl nuolatinių nacių užpuolimų bijo net išeiti iš namų. Lietuviams draudžiama mokytis savo vaikus lietuviškai ir aplamai kalbėtis savo gimtąja kalba. Vokiečiai boikotuoja lietuviškas krautuves ir vengia santykių su lietuviais.

VOKIEČIAI BIJO BENDRO DIDŽIŪJŲ VALSTYBIŲ STREZOS FRONTO

Paskutinė prancūzų ministerių pirmininko Lavalio kalba parlamente apie Strezos fronto atnaujinimą sukėlė vokiečių politiniuose sluoksniuose didelį nepasitenkinimą, net pesimizmą. Strezos frontas buvo sudarytas anglų, prancūzų ir italų prieš Hitlerio ekspansijos politiką Europoje. Vokiečių spauda rašo, kad Strezos priminimas vokiečiams esąs susijęs su „tuštumo ir veidmainiavimo“ sąvoka, nes Streza reiškianti „vieningą puolimo liniją prieš Vokietiją“.

GREIT PRASIDĖS LIETUVOS RUSIJOS EKONOMINĖS DERYBOS

Šiomis dienomis Kaune prasidės ekonominės derybos tarp Lietuvos ir Rusijos. Šios derybos turi didelės svarbos Lietuvai, nes dėl Lietuvos eksporto sumažinimo Vokietijoje bus galima padidinti Lietuvos eksportą į Rusiją. Rusijoje Lietuvos gaminiai turi gerą vardą, todėl reikia tikėtis, kad šios derybos padidins Lietuvos eksportą.

KODĖL VOKIEČIAI IEŠKO ERDVĖS RYTŲ EUROPOJE

Nacionalsocialistinė Vokietija stengiasi visomis priemonėmis skatinti savo gyventojų prieauglio didinimą. Pagal oficialinį Vokietijos 1935 m. statistikos metraštį, vienam kvadratiniam kilometrui Vokietijoje tenka 140,2 gyventojų, tuo tarpu kai Europos kontinento gyventojų vidurkis vienam kvadratiniam kilometrui 1933 m. buvo 50,6. Nacių vadai visose savo kalbose nurodinėja reikalą didinti šeimos skaičių. Vedybos ir gausingos šeimos turėjimas esanti kiekvieno vokiečio patriotine pareiga. Moterys skatinamos išeiti iš tarnybos ir ištekėti, už tai jos gauna nuo 500 iki 1000 markių pašalpos. Jaunavedžiams suteikiama paskolos 1000 markių. Gimus kiekvienam vaikui, dovanojama ketvirtadalis paskolos. Šitą gyventojų dauginimo politiką vokiečiai varo dėl savo imperialistinių siekių. Vokietija jau dabar yra iškėlus mintį, kad jai reikalinga naujų žemių, kuriose galėtų apgyvendinti gyventojų prieauglį. Kai gyventojų skaičius dar labiau padidės, tuomet bus dar daugiau pagrindo kelti „teisėtos ekspansijos“ šūkį.

HITLERIO AGENTŲ VEIKIMAS UŽSIENIUOSE PALIEČIA IR LIETUVĄ

Neseniai Paryžiuje išleista knyga „Rudasis tinklas“. Šitoje knygoje nurodoma kaip veikia Hitlerio agentai užsieniuose. Knygoje taip pat nurodomi Hitlerio siekimai prijungti prie Vokietijos visus kraštus, kur yra apsigyvenusių vokiečių. Žymią vietą užima Klaipėdos kraštas. Knygoje yra iliustracijų apie hitlerininkų bylą kariuomenės teisme.

Visam šitam darbui vadovauja Gestapo (slaptoji vokiečių policija), kurios agentų pilna visuose kraštuose. Ten, kur aplinkybės palankesnės, slaptieji agentai skatina gyventojų tarpe judėjimus, kurių tikslas padėti įvykdyti pagrindinį siekimą — Vokietijos išsigalėjimą visoje Vidurinėje ir Rytinėje Europoje.

ŠIA SAVAITĘ SUSIRINKO BALTIJOS SANTARVĖS KONFERENCIJA

Baltijos santarvės konferencija, kuri šią savaitę susirinko Rygoje, labai susidomėjo Europos politiniai sluoksniai. Konferencija svarstė svarbius Baltijos valstybių politinius reikalus. Buvo kalbėta apie Baltijos valstybių saugumą ir reikalingumą vesti taip pat ir Ženevoje vieną bendrą politiką.

SUOMIAI DOMISI LIETUVOS REIKALAIS

Suomijos spauda paskiausiai pradėjo domėtis Lietuvos reikalais. Viename suomių žurnale neseniai buvo atspausdintas ilgas straipsnis apie „Lietuvą ir jos problemas istorijos šviesoje“. Be to, suomiai labai domisi Vilniaus klausimu ir rodo palankumą mums.

VOKIEČIŲ PUOLIMO PLANAI PRIEŠ PRANCŪZIJA IR RYTŲ EUROPA

Hitlerio draugas plk. ltn. Arnim, Berlyno politechnikos mokyklos profesorius, savo paskaitose studentams pareiškė, kad pagrindinis vokiečių politikos tikslas esąs atskirti Angliją nuo Prancūzijos. Į savitarpio pagalbos paktą, kurį neseniai Prancūzija pasirašė su Rusija, vokiečiai turi atsakyti vokiečių anglų bendradarbiavimu. Arnimas nurodė, kad vokiečių ateities kovos bus su Rusija, todėl vokiečiai turi savo karo laivyną patrigubinti. Dėl santykių su Lietuva jis pareiškė, kad pakaks tik vienos divizijos Lietuvai įrodyti, kad Klaipėdos kraštas yra vokiškas. Prancūzija esanti Vokietijos didžiausias priešas. Vokietija galės rengti savo planus ateičiai tik tada, kada bus sunaikinta Prancūzija.

KAS BUS SVARSTOMA LONDONO KARO LAIVŲ KONFERENCIJOJE

Šiomis dienomis prasidėjo Londone karo laivynų konferencija. Toje konferencijoje dalyvauja visos tos valstybės, kurios pasirašė 1922 m. Vašingtono jūrų ginklavimosi apsiribojimo konvenciją, t. y. Jungtinės Amerikos Valstybės, Italija, Prancūzija, Anglija ir Japonija. Ši konferencija turi didelės reikšmės dabartinei sunkiai politinei Europos padėčiai. Paskiausiai dėl visų valstybių ginklavimosi politikos, pasikeitė padėtis, kurią nustatė Vašingtono konferencija. Įvairios valstybės prisistatė sau naujų karo laivų. Italija ir Vokietija ypač padidino savo karo laivyną. Italija šiuo metu pasistatė tris didelius karo laivus po 35000 tonų. Vokietija taip pat žada pradėti tokio pat didžio karo laivų statybą.

Vašingtono konferencija buvo nustačiusi bendro tonażo kiekį kiekvienai dalyvavusiai valstybei, būtent: J. Amerikos Valstybei ir Anglijai po 525.000 tonų, Japonijai — 315.000 tonų, Prancūzijai ir Italijai po 175.000 tonų. Šarvuočiai pagal Vašingtono konvenciją neturėjo turėti daugiau kaip 35.000 tonų. Didelis karo lėktuvų skaičius taip pat buvo apribotas.

1930 m. buvo mėginta toliau apriboti laivyno ginklavimąsi, tačiau tai nepavyko. Pasaulinė ginklavimosi konferencija, kuri buvo sušaukta 1932 m., svarstė šį klausimą tiek dėl sausumos karo jėgų apribojimo, tiek dėl jūros. Tačiau tarptautiniai įvykiai, pirmiausia japonų-kinų karas 1932 m., paskui Vokietijos pasitraukimas iš Taūtų Sąjungos, sudavė nusiginklavimo konferencijai didelį smūgį. Nuo to laiko prasidėjo visų valstybių ginklavimosi rungtynės.

Japonija dabar iškėlė reikalavimą susilyginti bendro tonażo dydžiu su Anglija ir Jungtinėmis Amerikos Valstybėmis. Ligšiolinis santykis tarp Amerikos, Anglijos ir Japonijos, 5:5:3, pastarosios jau nebeatenkina.

Šitam Japonijos reikalavimui ypač prieštarauja J. Amerikos Valstybės, kurioms Japonijos karo laivyno sustiprinimas Ramiajame vandenyne atrodo labai pavojingas. Ši Amerikos reikalavimą palaiko ir Anglija.

Japonija veržiasi vis daugiau ir daugiau į Kiniją, užimdama naujų kraštų. Šiaurinių Kinijos provincijų autonominis judėjimas taip pat buvo Japonijos remiamas. Šita Japonijos ekspansija nepatinka kitoms valstybėms.

Jei ši konferencija turės pasisekimo ir didžiųjų valstybių karo laivynų santykis pasiliks toks, koks 1922 m. nustatytas Vašingtono konferencijoje, tai šis susitarimas, be abejo, prisidės prie pasireiškusio paskutiniu laiku politinio įtempimo atslūgimo ir taikos išlaikymo. Priešingai, jei konferencija neduos laukiamų vaisių, tai politiniai santykiai paaštrės ne tik Tolimuose Rytuose tarp Japonijos ir Amerikos bei Sovietų Rusijos, bet ir Europoj, kur prasidės smarkios lenktynės naujų karo laivynų statyboje tiek anglų ir prancūzų, tiek italų ir vokiečių, kurie šią vasarą buvo susitarę su Anglija (35% anglų laivyno pagrindu). Dėl to dabar visas politinis pasaulis susidomėjęs Londono karo laivynų konferencija.

Laidžia Kar. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius

Redaktorius kpt. Jakštas

SKELBIMŲ KAINA pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė, „Karys“. Telef.: per Kar. Štabą 56 nr. **KAINA:** visiems metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt., 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai.

Lengvaatlečių darbas žiemą

Pirmais lengvosios atletikos atsiradimo metais ja buvo naudotasi tik šiltais mėto laikotarpiais. Atšalus visa lengvoji atletika pasinerdavo į gilų miegą, iš kurio pažadindavo tik šiltieji pavasario saulės spinduliai. Taip buvo labai seniai, kai sportininkai neturėjo tinkamų žiemos trenavimuisi patalpų ir nesuprato žiemos trenavimosi reikšmės. Paskui atsitiktinai, o dar vėliau ir sąmoningai, lengvaatletai žiemą ėmė žaišti ledo ritulį, šliuožti pašliužomis ir t. t. Seniau jie, išėitės neturėdami, ilgus žiemos vakarus praleisdavo prirūkytuose kambariuose ir nemažas skaičius vartodavo alkoholi. Tai žudydavo jaunų, vasarą užgrūdytų, žmonių sveikatą.

Ši nenormalumą sporto vadovybė ir patys sportininkai greit pastebėjo ir rado puikią išeitį. Buvo pasirūpinta patalpomis ir nustatyta lengvosios atletikos žiemos mankštų programa. Akstiną tokiam naudingam pakeitimui davė 1912 m. Stokholmo olimpiada. Joje ypač gražia kūno sudėtimi visų dėmesį atkreipė Amerikos sportininkai. To paslaptis — reguliarūs žiemos pratimai, norint palaikyti kūno formą, kuri vasarą buvo susidariusi. Ji privaloma visų lengv. atletikos šakų sportininkams, bėgikams, metikams, šokikams ir t. t.

Paskutiniu metu laiku daugely valstybių tautos sveikatingumui pakelti paleistas obalsis: į žiemos sportinę mankštą įtraukti plačiasias jaunuomenės mases. Į didžiųjų sporto vadų programą pirmiausia buvo įrašyta: „Mes norim su sistematiškas racionalių žiemos mankštų pagalba pasiekti visuotinio žmogaus fizinio plėtojimosi, kuris žmogaus organizmą vispusiškai išlavintų ir padarytų stipriu, patvariu“. Žodis „organizmas“ buvo pabrauktas ir suprantama kodėl; juk mankštų tikslas nėra išlavinti kurį nors atskirą raumenį, bet visą organizmą, organus ir pirmiausia širdį ir plaučius. Šie organai turėtų būti mūsų fizinio lavinimo pagrindas. Su jais yra susiję raumeninės jėgos, staigumo (miklumo) ir patvarumo padidėjimas. Svarbu pažymėti, kad lavinant staigumą, savaimė stiprėja ir nervų sistema.

Prieš pradėdant žiemos mankštas, visų pirma reikia pasirūpinti vadovais. Vienas iš jų turi rūpintis or-

ganizaciniu, techniniu darbu, o antras grynai praktiniu, trenavimu. Dėl pastarojo reikia ypač susirūpinti, kad jis suprastų lengvosios atletikos reikšmę, jos uždavinį ir gerai pažintų praktinę, teoretinę ir higienos sritį. Jeigu jis pats yra aktyvus atletas, tai tik palengvins darbą ir pakels autoritetą. Be to, jis turi būti susipažinęs su anatominiu kūno sudėjimu, su jo fiziologinėmis funkcijomis, turi mokėti suteikti pirmą pagalbą nelaimingame atsitikime ir t. t.

Ir pats geriausias sporto instruktorius nesugebės atlikti savo uždavinio, jeigu neturės grupių vedėjų, kurie padės jo darbe. Dar prieš darbą pradėdant jau reikia pasitarti dėl bendro darbo plano, jo sistemos ir t. t. Vyr. vadovas turi sekti jų darbą, nurodinėti, taisyti ir t. t. Geriausias lengvaatletus turėtų prižiūrėti jis pats.

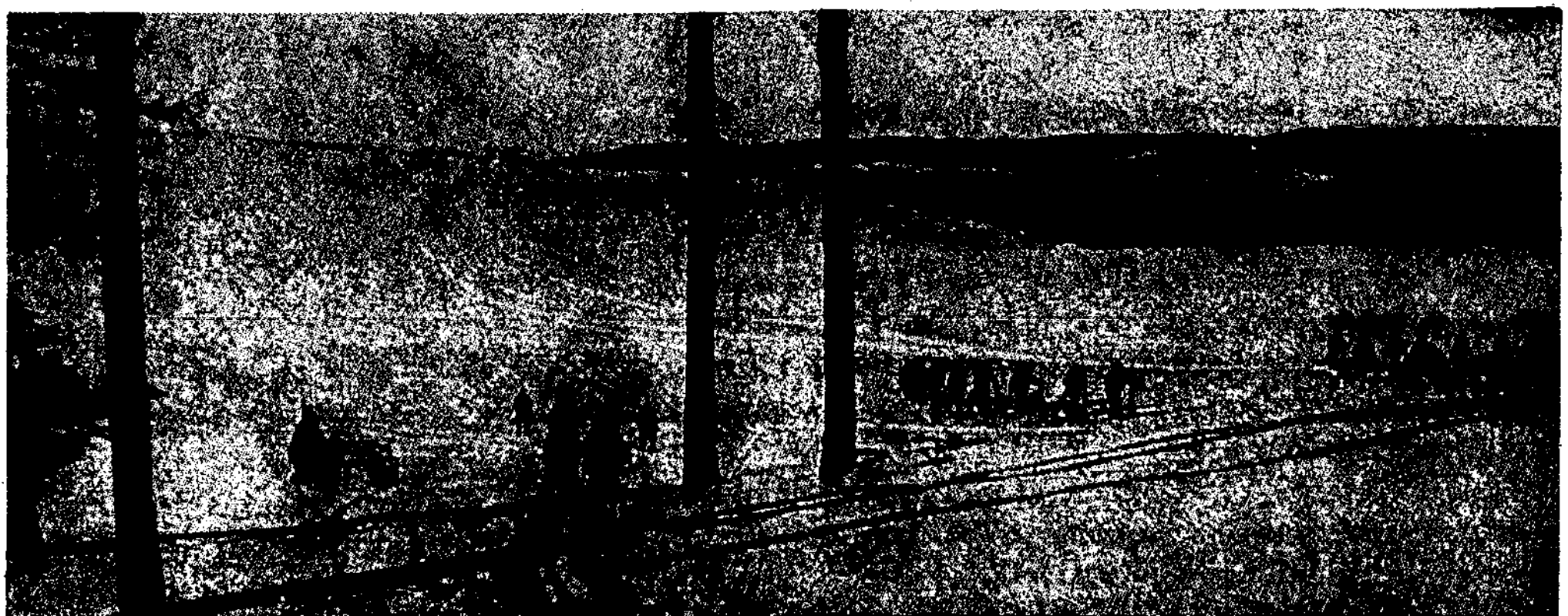
Reikia stengtis, kad mankštos vyktų sklandžiai, bet nenuobodžiai. Paruošiamajame periode nereikia trenuotis tyčia kuriai nors šakai. Net pati mintis apie rekordus, apie šokimo, bėgimo, mėtymo ir k. rezultatų pagerinimą turi būti išvyta iš gimnastikos salės.

Sustatant mankštų programą, reikia žiūrėti, kad pagal ją būtų paliesti visi kūno organai, nes kitaip ne tik naudos, bet ir žalos galime sulaukti. Tarp mankštų periodų neturi būti staigių perėjimų. Reikia vengti komplikuočių ir sudėtingų veiksmų.

Be visų kitų mankštų, kurios stiprina širdį ir plaučius, pirmiausia stovi bėgimas, kuris žiemą praktikuojamas „cross-country“ (bėgimas per miškus, laukus) pavidalu. Toks bėgimas labai naudingas ištvermingumui lavinti. Naudinga ir patartina žaišti krepšiasvydžiu, ledo rituliu, futbolu. Futbolu nereikia žaišti pirmenybių rungtynėse, bet tik lengvai pasitrenuoti.

Daugiausia laiko žiemą atima gimnastika su įrankiais ir be įrankių. Sunkumų kilojimas, medicinbalio mėtymas ir kt. panašūs veiksmai patariami tik stambesnio sudėjimo žmonėms; retkarčiais gali tai padaryti ir lengvesni, fiziškai menkesni. Labai naudinga naudotis švediška sienele. Gimnastikos įrankiai, turnikas, paralėlės, ožys ir arklys geriausiai išlavina miklumą ir drąsumą.

Vl. Juodvalkis

Žygis su slidėmis

Per ledą ir sniegą — į grožį ir jėgą

Pionierius šaltis jau pradėjo tiesti savo blizgančius, lygius kaip stiklas tiltus per upes ir ežerus, o balutes ir kūdras jau sukaustė lygaus ledo grandinėms. Retkarčiais šelmis gnybteli į skruostą; o mėgstančius atsagstytais kaklais vaikščioti, geriau kaip grandinio rūstūs barimai ir viršilos „sūrios“ valandos, privertė užsisagstyti visas sagas ir pagal visus statutų reikalavimus susitvarkyti...

Dar kelios dienos ir jis nuties savo ledinį parketą ant visų upių ir ežerų...

— Ir kas tada?

— O tada... Tik surūgėliai tegalės lindėti šiltoose kazematuose ir svajoti apie poligono karštuošius laikus. O tie, kuriems rūpi sveikata ir jėga, pas

Malonu ant slidaus ledo

ką žydi jaunystė ir krūtinėje kunkuliuoja energija, pradės raižyti tą aslą plieninėmis pačiūžomis. Ir nežiūrėdami pionieriaus šalčio pykčio už jo kūrinio gadinimą, darys aštuoniukes, gigantus ir kitas prašmatnybes...

— Tada ir tu kary, ... nes tavyje verda jaunystė, tavo energija matuojama tūkstančiais voltų, nebeiškęsi. Pietų ar vakaro pertraukos metu tu atidžiai užsisagstyti visas sagas, išlyginsi munduro raukšles ir valdiškus batus pakaustęs plieno pačiūžomis bėgsi raižyti ledo veidą, daryti aštuoniukių, gigantų ir kitų gudrybių... Ir, nors pionierius šaltis ant tavęs pyks, nors jis tau nosį ir ausis gnaibys, bet tu nežiūrėsi nieko... Linksmas, patenkintas kaip paukštis skrisi blizgančiu ledo paviršium ir „zuikius“ gaudydamas, ar kaip lakūnai sako: „ant uodegos tūpdamas“, būsi patenkintas. Tu užmirši, kad tave grandinis rūščiai apibarė, kad viršila valanda pagrasino... Užmirši, kad yra toks miestas, į kurį tu su leidžiamuoju rašteliu ir be jo kartais mėgdavai išeiti... Tu čiuoši, skrisi, griūsi, kelsies ir vėl čiuoši...

— Ir kai tu pajusi, kad tavo tūkstantvoltinės energijos dalis išseko, tu pajusi malonų nuovargį... Parėjęs į kazematą vilko apetitu suvalgysi savo vakarienę ir būtinai paprašysi virėją, kad tau duotų antrą porciją... Tada tu nueisi į lovą ir miegosi kaip grįžęs iš didžiųjų poligono manevrų, o rytą atsikėlęs jausies kaip iš naujo gimęs...

— Tu netiki? Palauk, aš tave tuoj įtikinsiu... Tu kartą pamėginęs lygaus ledo paviršium paskraidyti nebenusėdėsi kazemate ir kiekvieną laisvą va-

landėlę, pritvirtinęs pačiūžas prie batų, bėgsi lygaus ledo nugaros paraižyti...

— Ir žinai... Pagaliau pionierius šaltis rimtai ant tavęs užpyks. Pamatys, kad tu jo gnaibymų nebijai, ir visą ledą apdengs storu balto, minkštučio sniego sluoksniu...

Vai supysi tu, — daugiau kaip grandinis radęs po lova šašlavų saują... Nebeturėdamas kur energijos dėti, įniršęs griebsi šluotą ir pradėsi pūrų sniegą nuo ledo blaškyti, šluoti, kol tu pasidarysi sau vėl lygaus ledo aikštelę ir vėl užsidėjęs pačiūžas nustabų vikrumą rodysi...

Bet, kai pionierius šaltis storu sluoksniu tavo aikštelę užmaskuos, tu nepyk smarkiai, — spiauk jam į apšarmojusią barzdą ir... ant valdiškų batų dėk ne pačiūžas, bet pašliūžas-slides, imk į rankas lazdas ir, viršilos pasiprašęs, dumk, kur aukštesni kalnai, statesni šlaitai, didesnės daubos...

Ten tu, leisdamasis kaip viesulas, pūraus sniego debesio apsuptas, nuo stataus kalno, pajusi tikrąjį gyvenimą, tikrąjį malonumą... Ten tu maudysies sniego ir saulės voniose. viesulo greitumu leisies nuo stataus šlaito ir kaip vėžlys iš lėto vėl į jį kopsi. Darysi visokias prašmatnybes Kristianijas, Telemarkus ir kitas, kurias tavo laki fantazija sugalvos.

Ir kai tu nuo aukščiausio šlaito viršūnės nusileidęs paržygiuosi į kazematą, tavęs draugai, kurie mėgsta šilumą ir krosnį, nebepažins. Tu atrodysi jiems nužengęs iš kur nors aukščiau, nes tavo akyse žibės drąsa, tavo veidas rodys pasiryžimą, o tu atstovausi jėgai ir grožiui...

O kai tau teks būti pratimuose ar tarnyboje, tavo viršininkai negalės tavimi atsidžiaugti, nes tu būsi per sportą pasiekęs savo kūno ir dvasios tobulumo...

Ir kovos lauke, kai tau teks žygiuoti ištisas naktis ir dienas, tu nepavargsi, nenusiminsi, bet būsi linksmas ir drusus, žvalus, kaip tikras karvs. Tavęs negąsdins nei audros, nei šalčiai, nei nemalonūs lietūs, nei priešo granatos. Tu būsi geras, tikra to žodžio prasme, karys, nes tu buvai geras sportininkas...

Tad, kary, nežiūrėk, kai pionierius šaltis nemaloniai palies tavo nosį ar ausis, nenusigąsk jo ir nelindėk kazemate, kaip palėpės šikšnosparnis, nes ten tu supelysi, bet eik į lauką, į saulę, į tyrą orą, ten tu užgrūdysi ir dvasią ir kūną...

— Tikėk ir vykdyk, nes atėjo laikas...

B. Karpas

„KARIO“ DRAUGUI

Pora savaičių kaip viena diena —

Ir pamatysi — trisdešimt viena... .

Reiškia bus baigti senieji metai —

O kaip su „Kario“ prenumerata?...

Prenumerata dar nepratęsta?... —

Ai, tai brolyti, tai baisiai prasta!...

Sučiupk 6 litus kur nori, —

Juk tu nebūsi be kalendoriaus!

O kai 6 litus atsiūsi —

„Kario“ draugas ir vėliai būsi!

Lankys ir vėliai „Karys“ kaip reikia,

„Karys“, kurs džiaugsmo visiems daug teikia!...

Miško kelių užvertimai

„Kario“ 25 nr. buvo rašyta, kaip kelių užvertimus gali padaryti pėstininkai ir kitos ginklų rūšys. Šiuokart pakalbėsime apie pionierių daromus miško kelių užvertimus.

Keliai užverčiami medžiais, telegrafo telefono stulpais, stambiomis medžių šakomis, rąstais, akmenų prikrautais vežimais, atskirais akmenimis, įvairiomis kitomis medžiagomis ir net žemės ūkio stambesniais įrankiais. Visi užvertimai turi būti papildomi fugasais, minomis ir apkrečiami pastoviomis karo cheminėmis medžiagomis. Ir iš lengvų daiktų padarytas kelio užvertimas, bet papildytas gerai paslėptais fugasais, minomis, jau sudaro priešui rimtą kliūtį. Tokie užvertimai verčia priešą atsargiai veikti, atidžiai apžiūrėti kiekvieną ant kelio rastą daiktą ir jį tam tikromis priemonėmis šalinti. Lėtai veikdamas priešas gaišta laiką, o tai tam tikrais atvejais gynėjui labai svarbu. Ypač naudinga užvertimus apkrėsti karo cheminėmis medžiagomis. Čia tuo tarpu aptarsime pagrindines taisykles, kai užvertimai turi būti daromi miške, ir nurodysime vieną kitą pavyzdį, kurį galima būtų pavartoti tam tikrose aplinkybėse.

Miško keliai užverčiami šalia augančiais medžiais ištisai arba darant atskirus, vadinamus mažuosius, užvertimus. Ištisiniai užvertimai daromi ilgi, kartais po kelis kilometrus, o mažieji tik po 15—20 medžių. Mažieji užvertimai daromi tik sunkesnėse kelio vietose: kelių kryžkelėse, tankumynuose, balotose vietose ir t. t. Kur, kada ir kuriuos užvertimus daryti, pasako vieta ir aplinkybės. Neverta daryti užvertimų ten, kur užverstas kelias lengvai apvažiuojamas. Taip pat neišsimoka užversti tik vieną kitą kelią, jei palieka neužverstų lygiagrečių kelių, kuriais priešas gali pasinaudoti. Todėl dažniausiai tenka užvertimus daryti tik plačiu mastu. Kad ir mažais užvertimais, bet užverčiami visi keliai, o jų gausumas pareina nuo turimo laiko ir darbo priemonių.

Nežiūrint, kuriuos užvertimus darome, ištisinius ar mažuosius, visada reikia stengtis medžius suversti į krūvas įvairiai juos sukryžiuojant, nes iš tokių užvertimų medžiai sunkiai išvalkiojami. Medžių krūvas šalinant, tenka siųsti žmones medžių piaustyti ir šakų genėti, o tokiais atvejais nepašalinti fugasai ar minos sprogsa ir priešui padaro nuostolių. Atskirus suverstus ant kelio medžius lengva nuvalkioti vikšriniais sunkvežimiais, traktoriais ir tankais, pastaruosius užkabinant grandinėmis. Tokiais atvejais sproge fugasai ir minos priešui nuostolių nepadaro.

Medžiai verčiami viršūnėmis į savo pusę ir taip, kad, verčiant iš abiejų kelio pusių, jie susikryžiuotų, vienas kitą prispaustų ir kiekvienas artimesnis į savąją pusę medis įvirstų į šakas pirma nuleistų medžių, artesnių prie priešų. Visi medžiai piaunami 1,0—1,5 m aukštume nuo žemės, nuo kelmo visai nenupiaunant, kad virsdami nuo kelmų neatsiskirtų. Tokio stambių medžių užvertimo neišpauščius beveik negalima išvalkioti į priešų pusę net su sunkiais traktoriais.

Suverstus medžius reikia susikryžiuojuose surašioti lygia viela ir apraizgyti juos spygliuota viela. Spygliuota viela apraizgomi ne tik nuleisti medžiai, bet ir aplinkiniai nenukirsti, kad būtų sunkiau prie užvertimo priėti iš šonų. Bendras užversto miško kelio vaizdas parodytas 1 brėž.

Užvertimams daugiausia tinka suaugę lapuočiai; mažai šakoti spygliuočiai silpnai šakomis sukimba, ir todėl iš jų padaryti užvertimai lengviau išardomi.

Užvertimai matuojami ploto matais. Jų plotas gaunamas iš užversto kelio platumo ir ilgumo sandaugos.

Kiekvienas užvertimas turi būti minuojamas. Minuojama su tam tikslui pagamintais 0,5—1 kg sprogstamos medžiagos fugasais, rankinėmis granatomis arba

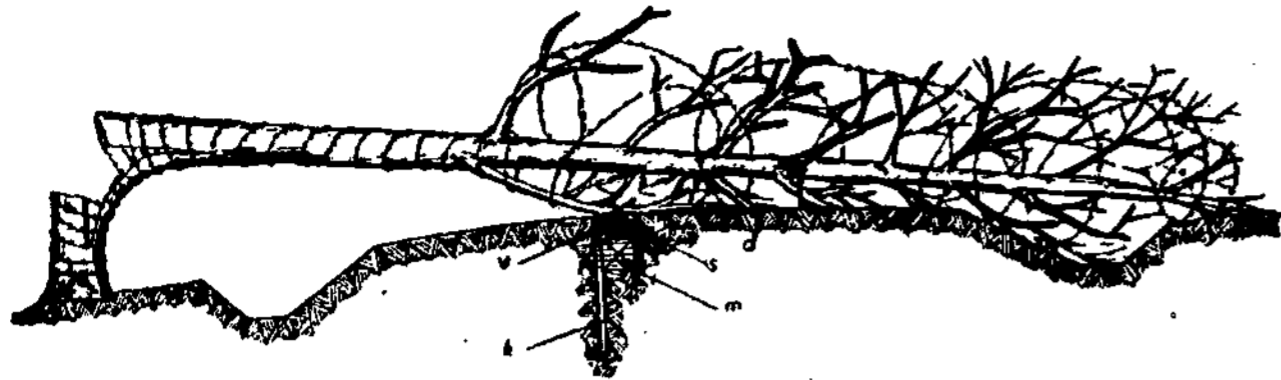
1 brėž. Bendras užversto miško kelio vaizdas

darbo vietoje pionierių padarytomis mažomis minomis iš 1—2 kg sprogstamosios medžiagos ir automatinio degtuvo. Juo daugiau užvertime fugasų, juo geriau. Ištisiniuose užvertimuose turi būti kiekviename 100 m² plote nemažiau kaip 1 fugasas; kiekviename mažajame užvertime — 5—10 fugasų.

Fugasai ir mažosios minos statomos ant kelio važiuojamos dalies ir šalikelėse negiliose duobelėse. Duobelėse kalami basliai ir prie jų pririšami fugasai, kad patraukus degtuvo vielą fugasai neišsikeltų, bet sprogtų. Padėtus fugasus reikia tik šiek tiek žeme ar skalda apžerti, apdėti mažais akmenimis ir rūpestingai maskuoti. Tinkamiausios fugasų vietos po užverstų medžių šakomis, nes čia jie sunkiau randami. Pritvirtintą vielą prie fugaso ar minos degtuvo reikia kiek galint trumpiau pririšti prie pat žemės esančios šakos, spygliuotos vielos ar pagaliau medžio kamieno, bet taip, kad būtų ją sunku surasti. Be to, fugasai gali būti ne tik į žemę dedami, bet ir medžių šakose talpinami. Kartais vartojami tokie prietaisai, kuriuose reikia viela įtempti — šią vielą paleidus įvyksta sproginimas. Priešo žmonės, apžiūrėdami užvertimą ir ieškodami fugasų, kaip tik ieško degtuvų vielų, todėl svarbu, kad jų nesurastų ir kad visi fugasai sprogtų beardant užvertimą. Kaip reikia statyti mažąsias minas ir fugasus užvertime, parodyta 2 brėž. Brėžinyje parodytas skersinis kelio piūvis, padarytas toje vietoje, kur patalpinta 2 kg sprogstamosios medžiagos mina (mažoji mina).

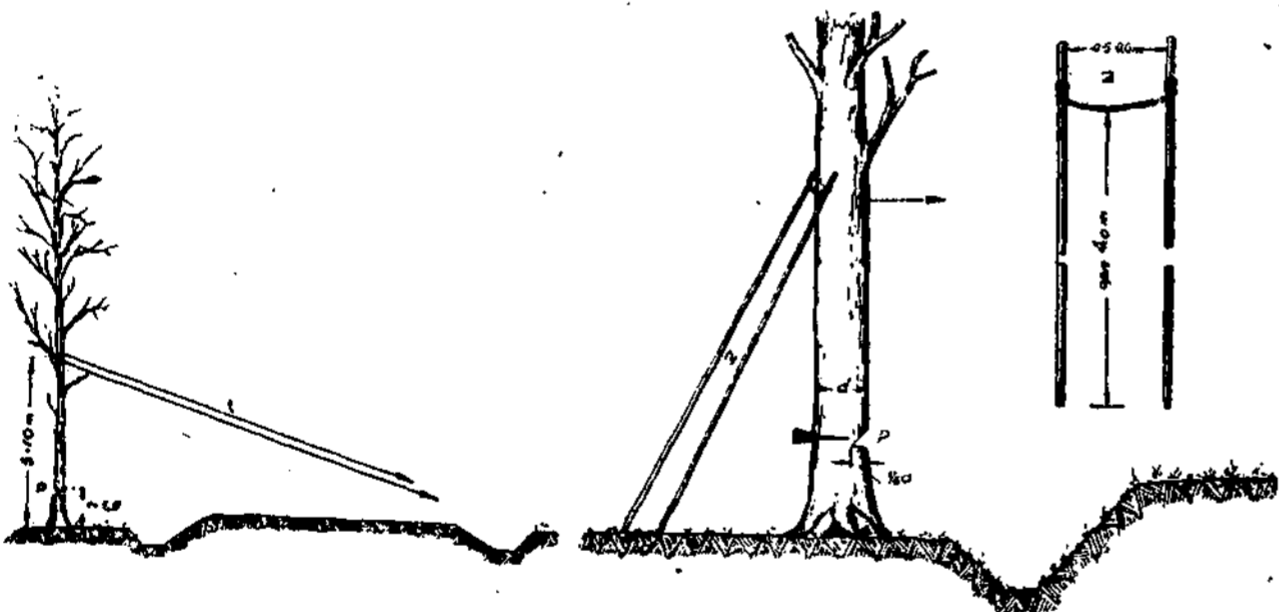
Medžiai piaunami skerspiūkiais arba motoriniais piūkiais. Iš tos pusės, į kurią verčiami (iš kelio pusės), neįkertami ir neįpiaunami, kaip tai daroma paprastai medžius kertant. Kad medis nūvirstų, reikia permesti per jį virvę kiek galint aukščiau ir įpiovus medį su šios virvės pagalba pargriauti. Juo aukščiau bus virvė užmesta, juo mažiau reikės medį įpiauti ir

nuverstas juo tvirčiau jis laikysis prie kelmo. Tačiau taip daroma tik tada, kai piaunama su paprastais skerspūkliais ir dirba pakankamos sudėties komanda (2 pionierių skyriai ir 20 darbininkų iš kitų ginklų rūšių).

2 brėž. Užvertimo minavimas: k — įkaltas duobėje baslys; m — pririšta prie baslio mina, fugasas; d — minos degtuvas; s — užžerta žemėmis skalda ir maskuota; v — degtuvo viela, pritvirtinta prie miną dengiančios šakos. Medį ar bent šaką patraukus, įvyksta sprogdimas.

Dirbant paskubomis mažai komandai (pav.: 1 pionierių skyriui su 2 motoriniais pūkliais) virvė nevartojama, o medžiai nuleidžiami taip, kaip paprastai kertant. Tam reikalui su motoriniu pūklu iš kelio pusės išpiaunama medyje iki jo $\frac{1}{5}$ skersmens kylio formos išpiova ir užėjus iš priešingos pusės ir kiek aukščiau išpiovos nupiaunamas medis. Medžiui iš pusiausvyros išvesti ir pastūmėti kelio link vartojamas dviejų karčių žaginyš. Vietoje žaginio galima vartoti ažuolinį arba metalinį kylį, kuris su vienrankine meška kalamas į piovą tada, kai pūklas įeina giliau į medį. Tačiau kylį galima vartoti tik tada, kai vėjo nėra, nes medžiui virstant kyliu užkaltas pūklas galima sulaužyti. Labai storus medžius verčiant, vartojamas ir žaginyš ir kylis.

(Kairėj 3 brėž.; dešinėj 4 brėž.)

3 brėž. Medžio vertimas ant kelio: p — išpiovimo vieta; t — permesta per medį traukiamoji virvė.

4 brėž. Medžio nuleidimas su motoriniu pūklu: p — išpiova; k — kylis; ž — karčių žaginyš.

Kartais kelias ilgai patiems reikalingas — negalima jo iš anksto užversti, o priešas labai veiklus; tada ir su motoriniais pūkliais negalima per trumpą laiką užversti. Tokiais atvejais daromi sprogdinamieji užvertimai. Tokiems užvertimams gali būti visa parengta iš anksto, o sprogdinama paskutiniu momentu.

Sprogdinamiems užvertimams padaryti parenkamos medžių grupės po 15—20 medžių (mažieji užvertimai); pririšami prie jų reikalingo didumo sprogdamos medžiagos užtaisai; šie užtaisai sujungiami tarp savęs detonuojamąja virve; į jų vieną įstatomas uždegamasis vamzdelis ir prie viso įrengimo statomas padegėjas. Prireikus paliktasis padegėjas vykdo sprogdinimą. Paprastai tenka vienam užvertimui dvi medžių grupes parengti sprogdinti iš abiejų kelio pusių. Tokios grupės turi turėti lygaus ilgumo uždegamuosius vamzdelius, kad, padegėjams kartu padegus, abiejų grupių sprogdimas įvyktų ir medžiai virstų kartu.

Tam tikrais atvejais abi šios grupės gali būti sujungiamos detonuojamąja virve, kuri pakeliama virš kelio iki 4,0 m aukštumo ir pritvirtinama prie medžių šakų, pastatytų karčių ir t. t. Taip parengiant vienam užvertimui padegti reikia tik vieno žmogaus. Paliktų padegėjų pareiga žiūrėti, kad parengimo niekas nesugadintų.

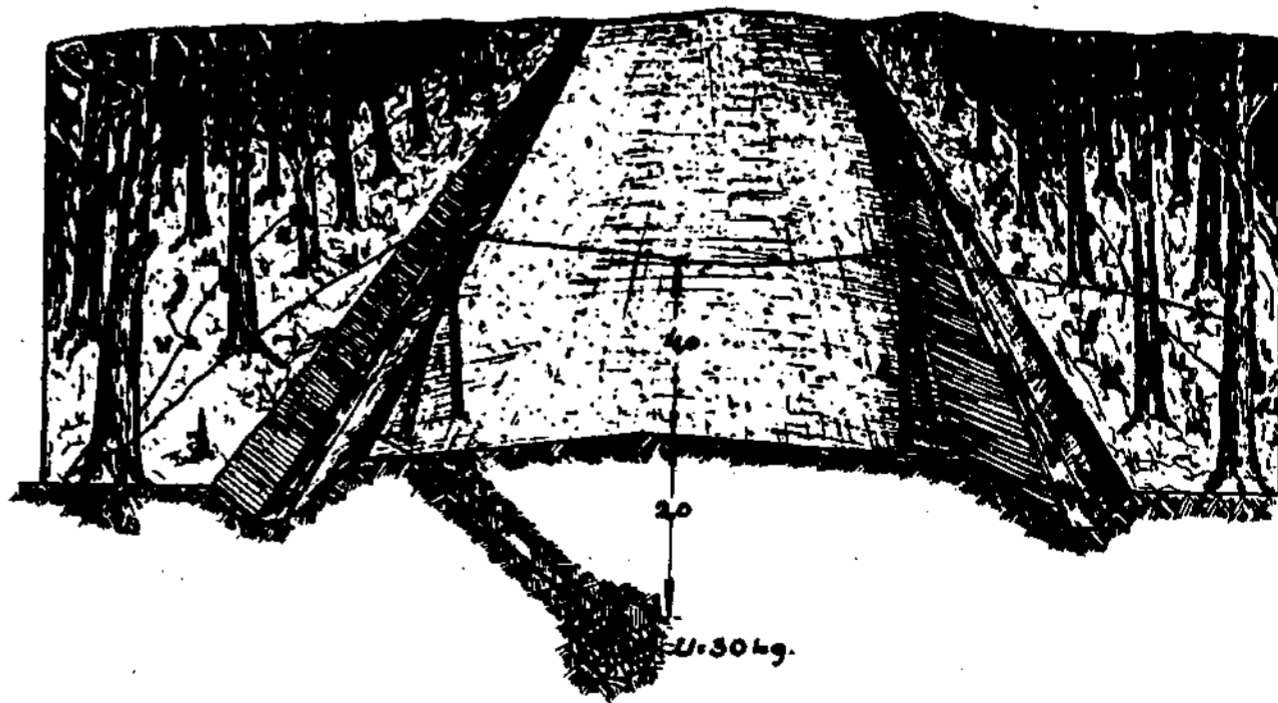
Įvykdžius sprogdinimus, jei dar turima laiko, galima užvertimus minuoti ar bent apkrėsti karo cheminėmis medžiagomis.

Kad sunkiau būtų priešui toki, ypač neminuotą užvertimą išardyti, reikia ant kelio iš anksto pastatyti žemės gražtais išgręžtose skylėse bent po vieną 20—50 kg sprogdamosios medžiagos užtaisą ir jį susprogdinti kelią užvertus. Nuo tokių užtaisų atsiranda ant kelio duobės, o išversta žemė susimaišo su medžių šakomis ir tuo pasunkina kelio taisymą.

Medžiai sprogdinami medinių tiltų arba kelmų sprogdinimo taisyklėmis. Užtaisai prie medžių gali būti padedami 3 būdais: 1) atvirais užtaisais, 2) įgręžtais arba 3) žemėje po kelmiais. Trečiasis būdas geras tuo, kad medžiai gali būti griaujami norima kryptimi, o užtaisų dydžius nutaikius, medžiai nevisai nuo žemės atskiriami, nes artimesnės keliui šaknys palieka nenukirstos. Šis būdas labai tinka eglėmis užverčiant.

Sprogdamosios medžiagos užtaisai, pirmuoju būdu sprogdinant, apskaičiuojami formule $U = 2D^2$, kur U — užtaisas gramais, o D^2 — medžio skersmuo centimetrais, padaugintas pats iš savęs. Įgręžtais užtaisais sprogdinant sprogdamosios medžiagos reikia 10 kartų mažiau. Talpinant užtaisus po šaknimis, reikia imti vienam medžio skersmens centimetrui (matuojant medžio storumą 30 cm aukštyje nuo žemės) po 50 gramų.

Kad medžiai nuvirstų ant kelio, reikia užtaisus dėti iš priešingos keliui pusės. Be to, galima parengtus sprogdinti medžius 3 mm dvilinkos vielos traukos pūkliais pririšti prie kitoje kelio pusėje augančių medžių (bet tik ne prie sprogdinamų). Traukos turi būti įtemptos ir pririštos tokiam aukštyje, kad netrukdytų judėti.

5 brėž. Parengtas sprogdinti užvertimas: U, U, U... išoriniai medžiams kiršti užtaisai; Už — užtaisas žemėje po kelmis; d — detonuojamoji virvė; v — uždegamasis vamzdelis, pritvirtintas prie detonuojamosios virvės; k — kartys, palaikančios detonuojamąją virvę reikiamoje aukštumoje; S — žemės gražtu išgręžta skylė keliui sprogdinti. E — padidinta užtaisu erdvė susprogdinus skylėje mažąjį užtaisą (kamufletą) su 30 kg spr. med.

Sprogdinamuosius užvertimus dažniausiai tenka daryti ant tokių kelių, kurie paliekami savos kariuomenės reikalams iki paskutinio momento ir ypač, kai stabdomosiose kautynėse veikia motorizuotieji daliniai ir šarvuočiai.

J. Matonis

Paprastas padedamasis būdas išmokti taikliai šaudyti iš revolverio

Išmokti taikliai šaudyti iš revolverio ypač sunku. Todėl norint pasiekti taiklaus šaudymo, neužtenka rūpestingai atlikti vien tik statute numatytus šaudymo pratimus. Reikia nuolat patiems šauliams lavintis.

Paprastai, visi tie, kurie nori išmokti taikliai šaudyti iš revolverio, nuolat šaudo mažojo kalibro šoviniais arba tikrais kovos šoviniais. Be abejo, tai daug duoda naudos. Bet šis būdas turi ir nepatogumų. Pirmiausia, jis yra susijęs su nemažomis išlaidomis (šoviniais); antra, jis reikalauja daug laiko ir pasirėngimo; trečia, ne kiekvienoje vietoje galima lavintis. Todėl jau seniai svetimų valstybių kariuomenėse įvairūs specialistai bandė išrasti kitą patogesnę ir paprastesnę lavinimosi būdą, su kurio pagalba galima būtų išmokti taikliai šaudyti iš revolverio.

Po ilgų bandymų yra išrastas toks būdas.

Prie fanerinės ar kitokios keturkampės lentos laisvai prisegamas balto popieriaus lapas. Šiame lape padaromi keli taškai. Paskui lenta kabinama prie sienos, pav. ant vinies, kaklo aukštume, bet taip, kad ji sienos neliestų. Toliau į revolverio vamzdį įstatomas smailiai nudrožtas pieštukas. Paskui taikoma revolveriu, laikantis visų taikymo taisyklių, į kurį nors popieriaus tašką. Taikant pieštuko smailas galas tik tik liečia popierių ir pažymi jame rankos judesius. Taip pat pieštukas pažymi popieriuje rankos sudrebėjimą, spaudžiant nuleidžiamąją šakelę, t. y. įvykstant tariamam šūviui. Aišku, kad juo mažiau dreba ranka tai-

kant ir nuleidžiamąją šakelę paspaudžiant, juo taikymas geresnis ir šūvis taiklesnis.

Norint sužinoti taikymo klaidos didumą, reikia išmatuoti pieštuko pažymėtų popieriuje linijų ilgumą ir surasti tariamąjį išsisklaidymo plotą. Pav., jei pažymėtų rankos drebėjimo linijų ilgis popieriuje nuo tariamojo išsisklaidymo ploto centro lygus 1 cm, o taikytojo akies atstumas nuo popieriaus 1 m, tai su tokiu pat taikymu, šaudant kovos šoviniais 25 m atstume, pataikymų išsisklaidymas taikinyje lygus 25 cm.

Tuo būdu mokantis taikliai šaudyti iš revolverio, aiškiai matomos daromosios taikymo klaidos. Suradus klaidas ir turint gerų norų, jau nesunku jas ir pašalinti.

Be to, šis paprastas padedamasis būdas dar ir tuo patogus, kad jį galima vartoti ne tik bet kur lauke, bet ir kiekviename šviesiame kambaryje. Tai leidžia visiems revolverio šaudymo mėgėjams, siekiantiems taiklumo, nuolat lavintis. Tai ypač svarbu. Čia jau visai aišku, kad visi tie, kurie moka taisyklingai taikyti ir paleisti taiklų tariamąjį šūvį, mokės taikliai šaudyti ir kovos šoviniais.

Užsienio karo spaudos pranešimu, šis paprastas padedamasis būdas išmokti taikliai šaudyti iš revolverio yra išbandytas vienoje Rusijos kariuomenės dalyje ir kaip padedamoji mokymo priemonė davė labai gerų vaisių.

Kpt. J. Brusokas

Imkime pavyzdžius iš karių didvyrių

„Kario“ Nr. 45 atspausdintos dvi korespondencijos. Viena „Teismo kronikoje“ apie 9 p. p. eil. Joną Švendrą ir antra — „Šaulių gyvenimo“ skyriuje antraštėle „Už gerą — geru atsilygino“ apie tūlą prancūzų kari.

Šios žinutės, žiūrint į jas atskirai, atrodo menkos, bet savo esme jos gana reikšmingos. Tad apie jas čia truputį ir noriu pakalbėti.

Kuo jos charakteringos? — Tuo, kad ir vienoje ir kitoje figūruoja kario elgesiai, prieš akis turi du kario tipus. Abu turėjo garbingą kario vardą, bet koks tarp jų skirtumas.

Vienas karys savo broliui-kariui dėl visai menko dalyko kasė duobę, tikėdamasis, kad į ją įstums neapkenčiamąjį brolių, ir jis žus. Koks judošiškas darbas!?

Gyvenimas byloja: „Nekask kitam duobės — pats į ją įpuls“. Taip ir atsitiko. Švendra kasė savo broliui-kariui duobę ir pats į ją įpuolė, nes neteko brangaus ir garbingo, kartu ir aukščiausio kario vardo. Neteko ir aukščiausių pareigų — krašto laisvės ir nepriklausomybės gynėjo. Liko ne tik kariuomenės, bet kartu ir visos tautos, visos valstybės pasmerkta.

Juk aišku, kad nusikaltėlio (Švendros) buvo parinktas didelis ir sąmoningas savo draugo apkaltinimas. Jis parinko tokį nusikaltimą, kuris žmogų-kari gali pražudyti (valstybės išdavimas). Tai pabrėžia, kad jis, iš tikrųjų, norėjo artimą pražudyti.

Broliai, kariai! Kokia gėda, kad šiandien dar tokių mūs tarpe atsiranda. Kokių gi nuostolių padaroma? Čia visai tinka kan. A. Sabaliausko mintis, iškelta apie savižudžius: karys kariuomenėje užėmė tam tikrą vietą, ėjo tam tikras pareigas, jis tomis pareigoms buvo prirengtas, jau tose pareigose turėjo prity-

rimo. Ir štai jis nužudomas. Juk žūdamas tuo nusilpnino šalies gynimo jėgas. Nelengva į jo vietą kitas pastatyti; tokį prirengti juk kainoja kraštui.

O kokių nuostolių pridaroma visuomenei? Nuskrusta jo šeima, o jei dar liko žmona, mažas sūnelis, kuris auga būti tėvynės gynėju-kariu. Jis to mažučio parama, jis jo rūpintojas. Kartu su juo žudomas ir šis mažutis. O kiek skriaudos, ašarų ir aimanavimų bei kančių jo senutei motinai, kuri jį užaugino, tiems, kurie jį auklėjo ir jau parengė garbingai kariuomenės sargo tarnybai. Tai skriaudos, kurias sunku ir apskaičiuoti.

Šis įvykis turi jaudinti mus, karius. Turime jį smerkti. Įsigilinkime į save ir raukime iš šaknų visokias neapykantas. Tai piktžolės teršiančios mūsų dvasią ir visos kariuomenės vardą. Auklėkimės ir semkime iš gyvenimo gerus pavyzdžius.

Štai kario-prancūzo gražus mums pavyzdys (aprašytas anksčiau minėtoje korespondencijoje). Tasai karys 15 metų savo širdyje nešiojo duotąjį žodį: *a t s i l y g i n t i* ir nepamiršo, nors daug jam teko visko pergyventi. Ir štai, už tiek laiko jis parodė savo — kario išsiauklėjimą ir tikro žmogaus širdį — atsilygino.

Kaip dideli nuostoliai daromi norint artimą pražudyti, taip nepaprastai brangus šis svetimtaučio (prancūzo) paryžiečio kario pasielgimas. Tai pavyzdys išauklėto ir pavyzdingo kario, kurio pėdomis tektų eiti mums visiems. Mes turime taip išsiauklėti, kad apie mūsų karių vardą vien tik gera girdėtume, kad mūs elgesiai būtų tik gerais pavyzdžiais kitiems.

Ats. pusk. J. Marma

Italijos Etiopijos karas, jūrų keliai ir sankcijos

Keli mėnesiai praėjo, kai prasidėjo karas, ir vis laukiama jo galo. Nors tiesioginiai veiksmai Europos neliečia, tačiau pastaroji ne mažiau susirūpinusi kaip kariaujančios šalys. Italijos veiksmams priešinga Tautų Sąjunga ir todėl ji nori ši įvykusi, gana rimtą konfliktą tarp Italijos ir Etiopijos likviduoti. Tačiau ir geriausi Tautų Sąjungos norai kol kas nedavė jokių vaisių. Italija su dideliu pasiryžimu vykdo savo užsibrėžtus tikslus, nori paimti bent dalį Etiopijos, kur sakosi nešanti šviesą, laisvę ir rengianti savo tautai negyvenamuose plotuose darbo. Etiopija su dideliu atkaklumu griebėsi priešintis ir nenori, kad svetimieji trukdytų ramų gyvenimą, nepripažįsta kitų valstybių valdžios.

Iki šiam laikui Italija gana mažai pasistūmė į priekį. Nei vienoje nei antroje pusėje nematyti aiškaus pasisekimo ar aiškių laimėjimo perspektyvų. Tiek težinoma, kad italai rengia didesnio masto puolamuosius veiksmus, o etiopai ruošiasi kontrpuolimui. Žodžiu, lemiamųjų veiksmų tenka laukti ateityje. Kada jie gali įvykti, sunku pasakyti, nes neaišku, kaip galės karo veiksmai plėstis iš Italijos pusės.

Vadovaujant Tautų Sąjungai, beveik visos valstybės sutiko su sankcijų įvedimu prieš Italiją. Vadinasi, Italijai skelbiamas visų valstybių ekonominis karas, nieko jai neduodant. Kaip šios sankcijos bus įvykdytos, pamatysime artimiausioje ateityje.

Nuo pat sankcijų įvedimo dienos užsienio spauda pradėjo nagrinėti valstybių techniskus galimumus toms sankcijoms vartoti. Šis klausimas plačiai sprendžiamas ir iš tiesų turi pagrindinės reikšmės. Italija turi mažai žaliavos, kuri būtina reikalinga karo rei-

kalams. Tą žaliavą (naftą, anglį, varį, nikelį, medvilnę ir daugelį kitų) Italija gauna jūros keliais. Aiškus dalykas, Italijai jūros keliai labai svarbūs. 1933 m. statistika rodo, kad Italijos prekyba buvo susijusi su šiais kraštais: valstybės esančios prie Viduržemio ir Juodųjų jūrų sudarė 32% visos italų įvežamosios prekybos; šiaurinės ir pietinės Amerikos valstybės per Gibraltaro sąsiaurį sudarė 11%; Europos valstybės už Gibraltaro sąsiaurio 49%, Azijos, Afrikos ir Australijos kraštai tesudarė tik 8%.

Iš šių skaitmenų aišku, kurios jūrų šakos svarbiausios italų įvežamoms prekėms, nes 60% visų prekių įvežama per Gibraltaro sąsiaurį. Turėdami galvoje, kad sąkytu jūrų keliu Italija turi įsivežti svarbiausias jai žaliavas: medvilnę iš J. A. Valstybių, anglį — iš Anglijos, geležies rūdą — iš Šveicarijos, naftą — iš Rumunijos, SSSR ir J. A. V. ir kita, matysime, kad ši kelio arterija Italijai turi itin didelės reikšmės. Jei toji kryptis būtų kuriuo nors būdu perkirsta, Italija liktų be žaliavos.

Be šios prekybos arterijos, Italijai dar svarbesnis susisiekimasis su Afrikoje esančia kariuomene.

Italija turi Rytų Afrikoje kolonijų, tačiau jos nieku būdu negali patenkinti savo karo ištekliams kariuomenės reikalavimų Etiopijoje. Visus reikmenis turi gauti iš Italijos arba iš kitų kraštų. Iš Italijos vientelis susisiekimasis — jūros kelias:

- 1) per Sueso kanalą ir Raudonąją jūrą arba
- 2) per Gibraltaro sąsiaurį aplink Afriką į Raudonąją jūrą. Trumpiausias ir geriausias kelias per Sueso kanalą.

Jeigu Italija norėtų pasinaudoti karo ištekliams, atvežtais iš kitų valstybių, tai įvežimas būtų galimas tik jūromis. Turint galvoje, kad Italija savo pagrindines jėgas turi Eritrėjoje, karo ištekliai turi būti įvežami per Sueso kanalą arba per Adeno įlanką ir siaurą Bab-El-Mandabo sąsiaurį.

Išeina, kad Italijos keliai turi eiti per labai jautrias vietas. Tuo būdu uždarymas tiek Gibraltaro sąsiaurio, tiek Sueso kanalo turėtų sustabdyti karo veiksmus Etiopijoje.

Dėl Sueso kanalo uždarymo Italija turi vilties, kad tai negali įvykti, nes tarptautiniu susitarimu tas kanalas negali būti uždarytas ir per jį gali plaukioti tiek taikos, tiek karo metu visų valstybių laivai. Tačiau Italijos viltys neturi ypatingos svarbos ir gali įvykti taip, kaip norės kanalo šeimininkai.

Geriausias pavyzdys — pasaulinis karas. 1914 m., pačioje veiksmų pradžioje, Sueso kanalas buvo uždarytas, o Anglija tą rajoną tiek pat saugojo, kaip ir kitur. Kadangi Italija buvo Santarvės pusėje, tai ji ir Sueso uždarymą neprotestavo. Vadinasi, tarptautinis susitarimas tada buvo galima laužyti. Taigi Gibraltaro sąsiaurio ir Sueso kanalo uždarymas — būtų pagrindinis veiksnys Italijos Etiopijos konfliktui išspręsti.

Sueso kanalas priklauso tarptautinei akcinei bendrovei, bet tikrasis šeimininkas — Anglija (nes dauguma akcijų yra pas anglų kapitalistus). Kita žymi dalis akcijų priklauso Prancūzijai. Tuo būdu Sueso kanalo uždarymas priklauso nuo Anglijos ir Prancūzijos noro.

Gibraltaro sąsiauryje ir Adeno įlankoje Anglija ir Prancūzija taip pat šeimininkai.

Etiopų sekykla

Norint šeiminkauti Viduržemio ir Raudonojoje jūroje, reikia turėti jėgų persvarą.

Italijos, Prancūzijos ir Anglijos jūrų jėgos Viduržemio ir Raudonojoje jūroje tokios:

	Anglija	Prancūzija	Italija
Linijinių laivų	7	3	2
Plauk. lėkt. bazių . . .	5	1	—
Kreiserių	23	7	24
Eskadr. minininkų . . .	63	23	60
Nardomųjų laivų . . .	13	56	65

Iš šios lentelės matyti, kad jėgų santykis Prancūzijos ir Anglijos naudai. Be to, šis santykis gali būti padidintas dar daugiau paskutiniųjų naudai.

Italijos laivynas beveik visas yra Viduržemio jūroje ir tik 4 kreiseriai, 5 esk. minininkai ir 8 nardomieji laivai — Raudonojoje jūroje.

Anglijos laivynas dislokuotas beveik visas atstu nuo Gibraltaro sąsiaurio ir Sueso kanalo apie 650—1000 mylių. Italijos laivynas atstumo atžvilgiu anglų laivynui nebaisus.

Plaukiojamųjų lėktuvinių bazių italai visiškai neturi. Anglai jų turi kelias ir tuo būdu praneša Viduržemio jūroje oro jėgomis.

Tuo būdu Viduržemio jūroje ne tik Prancūzija Anglija drauge stipresnės už Italiją, bet ir viena Anglija gali sudaryti jėgų persvarą.

Iš tiesų jos jėgos jau surinktos ir yra prie tų jautriausių kelių arterijų. Panaši padėtis ir Raudonojoje jūroje. Taigi, matome, kad anglai gali paskelbti italams blokadą jūros jėgų galimumo atžvilgiu, gali veikti Italijos komunikacijas ir prekybos kelius. Tuo būdu vis dėlto Italija būtų priversta atsisakyti nuo karo su Etiopija.

Ar Anglija taip pasielgs ar ne, tai pamatysime tolesnėje konflikto raidoje.

Sankcijų vykdymo paskelbimas Italiją gerokai sukretė. Ji griebėsi viduje taupymo principo, aukomis nori papildyti įvairius nepriteklius ir sako, kad ją ekonominės sankcijos negalinčios parblokti, nes niekas esą nežino, kiek turinti Italija atsargos.

Dabar norima uždrausti italams įvežti žibalą. Labai plačiai šis dalykas diskutuojamas ir gal būt bus prieita prie to, kad neleis įvežti į Italiją žibalo. Žinoma, tai būtų labai skaudus italams smūgis. Tvirtinama, kad italai gali savo ištekliais tesėti tik 7 mėnesius.

Ypač šiuo metu, kai Italijoje išsiplėtusi motorizacija, degamoji medžiaga turi vaidinti pagrindinį vaidmenį.

Iš viso, kas buvo pasakyta, galim padaryti išvadą, kad karo eiga Etiopijoje pareina nuo Vid. jūros šeiminkauti Anglijos ir Prancūzijos ir Tautų Sąjungos.

Mjr. A. Jonaitis

Karo paliaubų minėjimas Chicagoj prie City Hall (Rotušės). Dalyvavo ir lietuviai, kurių Čikagoje yra didžiausia pasaulyje kolonija.

Prietema, susigūžusi namų ir medžių šešėliuose, juodu rašalu apliejo dangų ir melsva spalva nudažė sniegu pridengtą žemę. Už lango byra, supasi snai-gės, tartum juoduose dangaus skliautuose būtų plėšo-mos didžiulės pagalvės.

— Stasy, išsirašysi „Kari“? — Kipras, valydamas šautuvą, klausia.

Būtinai!

— O aš namiškiams išrašysiu, — atsiliepė Jonas, vartydamas knygą.

— O tu, Petrai?

Klausiamasis abejingu veidu grįžteli į Kiprą, gūž-telėja pečiais.

— Su 500 algos dvaro nenupirksi.

— Žinoma, kas nori šunį mušti, ir pagalį randa.

— Man sakai?

— Taip! — Kipras žiūri prieš šviesą į vamzdį.

— Kuo aš čia dėtas?

— Sau meluoji. Gal sakysi, vakar nebuvai pulko krautuvėj? Mačiau prie alaus bokalo.

Petras, prikandęs lūpą, galvoja.

— Tai mano reikalas! — nieko gudresnio nesu-galvojęs, atsakė.

— Žinoma, bet kas iš to!? O „Karys“ — ne vie-ną valandėlę, bet visus metus teiks tau malonumą.

— Tavo pamokslai man nereikalingi! — šūkteli Petras, bet jo veidu slankioja susimąstymas. Žino, kad turėjo pasakyti: „Tu tiesą sakai!“

Įėjo Liudas

— Važiuoju pas mamą! — linksmi šūkteli.

Nepažįstamasis varto, žiūrinėja...

— Onulės širdžiukė visai ištirps. — Kipras stato šautuvą. Šypsosi. Viena akis labiau primerkta.

Traukinys pučia garų kamuolius. Žmonės skuba, įvairiūs žodžiai raizgosi, maišosi.

Liudas, įėjęs į vagoną, susitvarko. Žiūri, kaip iš ieto pradeda slinkti namai, dunda bėgiai.

Pundą „Kario“ nr. nr. vežasi. Pasiima, varto, skaito, nenori veltui leisti laiko, nuobodžiauti.

— Galima pažiūrėti? — šalia sėdįs juodaplaukis, griežtų veido bruožų keleivis, kreipiasi į Liudą.

— A, prašau! — padeda kelis „Kario“ numerius. Nepažįstamasis varto, žiūrinėja. Susimąstymas išvagoja kaktą, susipina dar kietesni veido bruožai. Pamažėl veidas vėl giedrėja ir jis šypsodamasis sako Liudui:

— Ir aš buvau kareivis. Jūsų „Kario“ numeriai priminė ginklo mokyklos dienas, atgijo prieš kelis metus išgyventi džiaugsmi, darbai ir rūpesčiai. Nema-lonu, kad buvau nustojęs „Kari“ skaityti, bet kitiems metams būtinai išsirašysiu. Jaučiu, kad tai būtina. Jis toks artimas, gražus, įdomus. Žinot, žiūriu į tuos „Ka-rio“ numerius, ir toks jausmas, tartum būčiau sutikęs seniai mylimąjį draugą!

Kėdainiuose Liudas atsisveikino su nauju pažįsta-muoju, su kuriuo jau spėjo ilgokai, nuoširdžiai pasikal-bėti.

Stotyje sutiko brolių Kostą. Šiltai pasisveikino.

— Važiuosim?

— Važiuojam!

Kostas atsisėdęs patempė vadžias, paragino arkli.

Mieste užvažiavo pas pusbrolių septintoką Zigmą. Išišnekėjo.

„Karių“ kupetą vežies. È, brolyti, ir aš per Ka-lėdų atostogas nesnausiu. Pažiūrėsim, kuris daugiau išplatinsim!

Šeštadienio vakaras. Liudas su Kostu eina pas kaimyną. Aplinkui, toliau ir arčiau žiburiai mirksi, tartum į žemę nulipusios visos žvaigždutės. Vėjas švilpia, kliūdamas už drabužių, už medžių pakelėje.

— Ten beveik kas vakaras, o ypač šeštadieniai ir sekmadieniai, susirenka vyrai ir keliomis partijo-mis režia „ožį“ ar „vežimą“. — Kostas labiau užsi-smaukia kepurę.

Iš tikrųjų, pravėrus duris pasitiko dūmų vilnys, o prie dviejų sustumtų stalų susėdę šūkavo vyrai.

Pasisveikinę atsisėdo. Liudas priešais pasidėjo kehioliką „Kario“ numerių.

— Vadinas, lošiate? — Liudas keistai šypsosi.

— Ką mes daugiau darysime, broleli? Žiemos va-karai ilgi, o pas mus, broleli, tįjatrų ir kitokių pasi-linksmėnimų nėra. Ne miestas. Na, ir pilam. Gal

prisidėsit? Turim, broleli, ir trečią kaladę. Bus dar vienas „ožys“! — Svyrenas pypkę kimšdamas kalba.

— Dėkui, bet ne!

Kiek pagalvojęs:

— Na, kad taip gerų knygų paskaitytumėte, laikraščių, ar ne būtų naudingiau?

— Ką ten... iš mūsų profesorių nepadarysi!

Tuo tarpu dauguma jau žiūrinėjo Liudo atsi-neštus „Karius“. Tik viena senių kompanija dar tebedalijo kortas. Čia buvo vienas kitas atsargos karys, keli būsiami, buvo ir tokių, kurie rusams tarnavo.

Tik viena senių kompanija dar tebedalijo kortas

— Bet vis dėlto man kiek kitaip atrodo. Iš ūkiškų knygų ir laikraščių galima išmokti produktingiau, geriau dirbti ūkininko darbą. O paimkim „Kari“. Mes

visi lietuviai ir mums svarbu, kad Lietuva būtų laisva, mes turime būti viskam pasirengę. „Karyje“ jūs rasite straipsnių apie Lietuvos gynimo reikalus ir dar įvairiausių, kurie naudingi ir įdomūs visiems. Be to, kiek gražių kariškų apysakų, eilėraščių, žinių. Būsiami kareiviai iš jo gali gerai susipažinti su karišku gyvenimu. Va, yra iš ko ir pasijuokti!

Tuo tarpu keli vyrai, paskaitę „Kuprinės pabiras“, pradėjo garsiai kvatoti.

Eidamas namo Liudas jau turėjo dvi prenumeras. Vienas kitas sakė rytoj pinigų duosias.

Jiems išėjus, Svyrenas pasikasė pakaušį.

— Sakyk tu man, broleli! Anksčiau ir pats duodavo „ožį“, kad net stalias šokinėdavo, o dabar, broleli, visai kitoks, visai... Kalba, kaip mokytojas!...

— Taigi, taigi, žinai, kariuomenė ir iš kelmo, žinai, vyrą padaro!...

Sekmadienį miestelyje Liudas susitiko su atsarginiu Vingėla iš gretimo kaimo.

— Matau, naują „Kari“ nešies.

— Na, broliuk, ką-jau-ką, bet „Kari“ visuomet skaitysiu.

— Platini?

— Žinai, jau radau keturis prenumeratorius!

— O aš jau penkis turiu! — Liudas nustebino Vingėlą.

— Po paibelų, reiškia, aš žiopsojau. Na, pažiūrėsim!

Vėl dunda traukinys nešdamas Liudą atgal. Jis galvoja:

— Kaip malonu kitiems gera daryti! Kaip malonu jausti darbo vertę, laukti jo vaisių!...

— Malonu, malonu, malonu!... — dunda vagonų ratai.

Jonas Docius

Žvilgsnis į biblioteką

(Žiūr. „Kario“ Nr. 49)

Biblioteka, būdama daly šviešos bei kultūros židiniu, be savo vidujinio sutvarkymo, turi pasižymėti ir savo išviršiniu sutvarkymu, savo meniška išvaizda, gera tvarka. Nuo bibliotekos išorinės pusės skoningo įrengimo žymia dalim priklauso ir jos vaisingumas. Negalima tačiau pasakyti, kad visos mūsų bibliotekos tuos reikalavimus atitiktų. Kad biblioteka turėtų gražią, jaukią ir viliojančią išvaizdą, būtų patogi, siūlyčiau ją tvarkyti maždaug taip:

1) Reikia vengti sienų apkabinėjimo įvairiais plakatais, bet stengtis, kad paveikslai būtų tik vertingi. Jų gali būti ir visai nedaug. Geriau, jei paveikslai dideli, aliejiniai, monumentalūs, vienodo formato ir turi vienodus rėmus (labiau tinka ažuoliniai; jie praktiškesni). Taip pat bibliotekose labai tinka pabronzuoti didžiųjų vyrų bareljefai ir šefo biustas (skulptūros). Be to, ant sienos turi kabėti vytis ir kryžius. Įspūdingiau, jei kryžius juodo ažuolo.

2) Iš baldų, be knyginių spintų, pageidaujama, kad priešakinės pusės būtų kuo daugiau įstiklintos, būtina turi būti rašomas stalias (jo vienoje pusėje stalčiai pritaikomi knygų formuliarių ir skaitytojų lapeliams), didelis (geriau apskritas) stalias skaitytojams, vienas staliukas pulko albumui, kataloginė spin-

telė ir kedės, arba su visais baldais besiharmonizuojančios dailios taburetės. Suolai visai netinka.

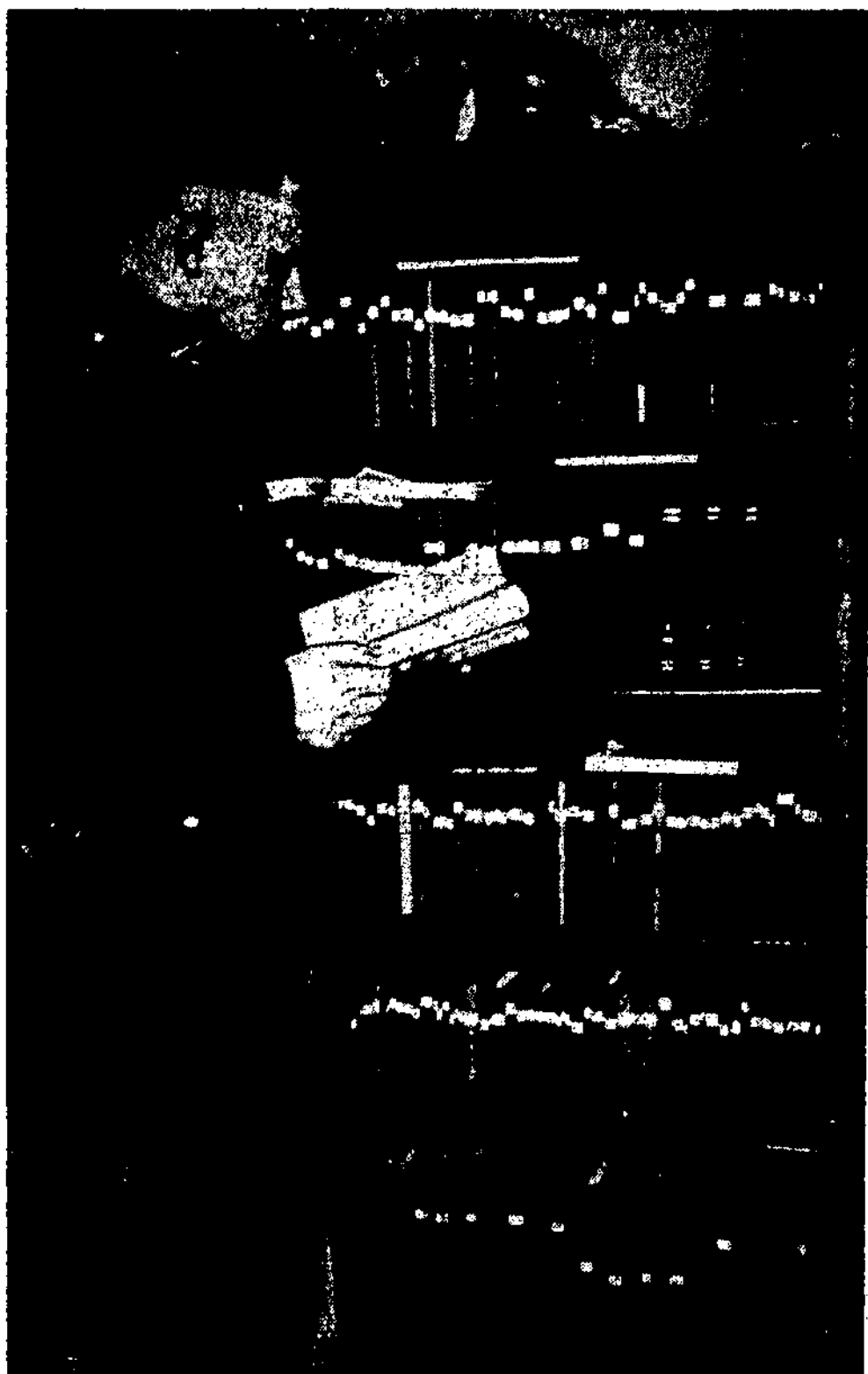
3) Ant langų turi būti užuolaidos. Jų nauda: sulauko saulės spindulius ir kambarys atrodo jaukesnis. Jų karnyzai geriau mediniai.

4) Bibliotekose tinka turėti vieną — du (geriau nežydinčius) augalus — palmes, egles ar pan., kurių pedastalais gali būti ir originalios (su žieve) beržo kaladės.

J. Itn. J. Namajūnas, „Kario“ bendradarbis ir vienas uoliausių jo platintojų 1935 m.

5) Elektros lempų geriau, kad būtų tik viena, bet stipresnės šviesos, su matinio stiklo gaubtu (abažūru). Praktiškesnis apskritas gaubtas.

8 p. p. likt. puskarininkio bibliotekėlė

6) Veikliai bibliotekai ypač svarbu greitai įsigyti naujai išeinančias į rinką knygas. Užtenka visų knygų turėti tik po vieną egzempliorių. Tvarkingai bibliotekai vengtina turėti nepilnas knygų komplektas. Pav., kurio nors veikalo yra I ir III tomai, o trūksta II-ro. Aplamai, pirmiausia turėtų būti įsigijama tokios knygos, kurios yra tęsinys jau turimų. Be to, bibliotekoje turėtų būti po 1 egz. ir visų mokslo vadovėlių. Geros bibliotekos, žinoma, turi nemaža ir taupumo savybių. Žinodamos, kad spaudos ir švietimo skyrius knygas dalims užperka iš tos pačios sumos, kuri skirta ir mažaraščiams mokytis vadovėlių pirkimui, darydamos mokymo medžiagos reikalavimus, prisilaiko didžiausio taupumo ir, aplamai, šį turtą tvarko taip, kad kiekvieno vadovėlio egzempliorio užtektų bent keliems metams. Todėl jo vietoj į bibliotekas įplaukia daugiau skaitymo knygų.

7) Ypač dar steigiamoms bibliotekoms rekomenduotina nustatyti knygų nugarėlėms tik vieną kurią nors spalvą. Tai paryškina tvarkingumą liniją ir knygos spintose gražiau atrodo. Todėl gal būtų geriau, kad sp. ir šviet. skyrius tokioms bibliotekoms siųstų knygas dar neaptaisytas, o už aptaisymą sąskaitos būtų apmokamos atskirai. Su kalbamu dalyku labai rišasi ir bibliotekos ženkle (exlibris) reikalas. Paprastai, šis ženklas dedamas knygos antraštės antroje pusėje. Tenka pastebėti, kad kai kurios bibliotekos, pav., kavalerijos štabo, 5 pėst. pulko, 1 husarų pulko, o jas pasekusios ir kitos, tą ženklą, padarę jame vietos ir knygos šifru, lipdo prie knygų nugarėlių. Praktika parodė, kad tai davė daug naudos. Tie ženklai būna

spalvoti, spaustuvėje spausdinti, o savo piešiniu vaizduoja pulkų inicialus, karingumą, vienybę, šviesą ir t. t., todėl juos iš lauko ant knygų nugarėlių uždėjus, dar pagėrėja knygos, ir bendrai bibliotekos, išvaizda. Svarbiausia, tokios knygos palengvėja terminuotas grįžimas į biblioteką ir sumažėja jų visiškai dingimas. Bet būtų gal dar praktiškiau, jei tokį ženklą spaustuvėje spausdintų ne ant atskirų popierinių lapelių, bet iš karto ant medžiagos, kuri skirta knygų nugarėlėms. Tada skirtą šifru vietą (knygą aptaisius) galima būtų padengti emulsija (skirta šiam reikalui), ant kurios skirtingos spalvos dažais rašomas knygos šifras. Reikiant lengvai nuplaunamas ir užrašomas kitas.

8) Biblioteka, atsižiūrint pulko gyvenimo sąlygų, būtinai turi turėti savo taisykles. Jos turi būti atausotos bibliotekine drausme ir bibliotekos funkcijas bei teises aiškiai apimti. Kalbant apie taisykles tenka pažymėti ypač knygų grąžinimo reikalą, nes praktika parodė, kad šis reikalas labiausiai turi būti aktualus. O svarbiausias jis būna tada, kai seni kareiviai leidžiami į atsargą. Tokiais momentais seni kareiviai, susirūpinę išvažiavimu, kartais su biblioteka atsisteisti ir pamiršta arba šiaip nespėja knygų grąžinti (arba paskutinę kareivių į atsargą leidimo dieną gali net ir bibliotekorius nespėti priimti) ir tuo būdu kiekvieną kartą knyga gali dingti. Kad tokių dalykų neatsitiktų, reiktų nustatyti, kad iš kiekvieno, išvykstančio iš pulko kareivio, atsiskaitant, būtų pareikalautas ir bibliotekoriaus raštelis apie atsiskaitymą su biblioteka.

Tiesa, dar tenka grįžti prie aukščiau minėtų dalykų ir pažymėti, kad ten, kur prie bibliotekos yra atskiras kambarys skaityklai, viskas kas liečia baldus, atitenka ne bibliotekai, bet skaityklai, o bibliotekoje pasilieka tik rašomas stalas. Knygoms tada patogiau ne spintos, bet atviros lentynos.

Be to, siūlyčiau dar vieną dalyką: ar nebūtų naudingiau į vieną bendrą pulko biblioteką sujungti ir visas kitas bibliotekas: karininkų ir puskarininkų ramovių bei tarnybines, paliekant prie ramovių tik atskiras skaityklas. Čia gal tik tektų suderinti skaitytojų atžvilgiu knygų išdavimo laiką ir, man rodos, nauja būtų keleriopai didesnė.

Vyt.

Virš. B. Ivaška, vienas uolesniųjų „Kario“ platintojų 1935 m.

(Žiūr. „Kario“ Nr. 49)

2.

Jurgis Samulis sėjo kviečius. Protarpiais kilstelėdavo galvą, norėdamas apžvelgti ar daug dar liko neužsėtą ir vėl mojavo ranka, saujomis berdamas vaisingą grūdą. Samulį Laukininkų kaimo ūkininkai pavyzdingiausiu laikė. Jis visus laukų darbus pirmas baigdavo. Dar kiti, žiūrėk, tik rengiasi sėti, o Samulio laukai jau seniai grūdais apiberti. Tiėsa, šiais metais sunkiau. Vieną sūnų į kariuomenę išleido. Tačiau senukas nenusiminė. Vieną kitą valandą anksčiau atsikeldavo ir atidirbdavo už du. Be to, dar liko vyresnysis sūnus Antanas, duktė Onytė, todėl darbininkų netrūko. O čia dar ūkelis nelabai tedidelis, tik 18 ha, taigi ir tokios darbo jėgos pakakdavo. Jis pats nors ir senas, jau šeštą dešimtį pradėjo, tačiau dar tvirtai laikėsi. Ore praleistas gyvenimas padarė atspariu prieš įvairias ligas. Išbaigęs vieną sietuvę, Samulis buvo begrižtas vėl ją pripildyti, kai staiga vieškeliu pastebėjo ateinantį kareivį. Jis daug kareivių buvo matęs, tačiau šito judesiai jam pasirodė pažįstami. — Juk tai Povilas! Kas gi jį čia parnešė. Metęs sietuvę skubėjo pasitikti.

— Sūnau, ar tai tu?

— Aš, tėve! — dar toli būdamas šuktelėjo, pagreitindamas žingsnius.

— Nelaukėme, vaike...

— Nelaukėme, vaike. Net neparrašei apie atvykimą.

— Nėra kada rašyti. Atėjau tik atsisveikinti, paprašyti palaiminimo, — atsakė.

— Atsisveikinti?

— Taip. Prisikankinau toj prakeiktoj kariuomenėj, toliau nebeįstveriu. Nutariau bėgti.

— Bėgti? Kur?!

— Į Vokietiją. Albertas parašė, kad tenai jam aukso dienos. 20 markių atsiuntė kelionei.

— Iš proto išėjai, vaike! — išblyško tėvas.

— Atvirkščiai, tėve, protingesniu likau. Gana svetimiesiems vergauti. Eisiu ten, kur manęs laukia ištiestomis rankomis, kur auksu, turtais apžeria...

— Vaike, mano sūnau, — palingavo galvą senukas, — ar galėjau tikėti, kad tu pasidarysi nusikaltėlis, dezertyras.

— Bet, tėve, ten manęs laukia tautiečiai. — Ten aš jiems reikalingas, nes daug kariškų paslapčių žinau. Už kiekvieną karišką paslaptį, tėve, juk pinigų, auksu užmoka.

Tėvas sudrebėjo. Jo didelės šviesios akys užsidegė.

— Ten niekas nelaukia, sūnau. Tik valandėlei tu tiems „tautiečiams“ būsi reikalingas. Vėliau tave išmes į gatvę ir mano vaikas (čia senukas pravirko; jo balsas sudrebėjo) bus valkata, paskutinis niekšas, kurį visą gyvenimą persekios įstatymai ir gėda. Ne, tu niekur nebėgsi. Neišleisiu!

— Cha, cha, cha! Neišleisi? Sudieu, tėve. Maniau, kad tu tikras tėvas, palaiminsi, pasirodo — niekšas.

— Sūnau! Povilai!..

Dezertyras stabtelėjo. Staiga atidarė lagaminą (čomodaną) ir ištraukęs laiškų pundą žėrė tėvui po kojomis.

— Jei netiki savo vaikui, tai patikėk šiems laiškam. Iš jų sužinosi, ar manęs tenai laukia, ar ne!

Margi popierėliai pasiskleidė. Tai buvo tie patys laišakai, kurie jauną kareivį Povilą Samulį rengė nusikaltimui. Tėvas ryžosi. Žvilgterėjo į sūnų ir, kai šis pasilenkęs rakino lagaminą, senukas vienu šuoliu prišoko. Prasidėjo grumtynės, tėvo ir paklydusio sūnaus kova. Nors senį Samulį ir slėgė metų našta, tačiau sūnui ne greitai pavyko nugalėti. Po penkiolikos minučių dezertyras buvo beištrūkstas iš tėvo rankų, tačiau staiga...

— Dėl Dievo, kas gi čia?! — pasigirdo išgastingas balsas. Povilas atsigrįžo. Prieš jį stovėjo brolis.

— Antanai, suimk, surišk! — paliepė tėvas. Paklydėlis norėjo bėgti, tačiau tvirtos brolio rankos vietoje surakino. Po penkių minučių gulėjo surištas.

Samulienė su dukterimi kuo neapalpo, pamačiusios surištą sūnų. Povilas nieko neatsakė, tik baisios jo akys svaidė liepsnas.

— Motin, atrakink svirną! — kreipėsi tėvas. — Ryt šį ponaitį atgal į dalį nuvešime.

— Sakyk, tėve, už ką?! Kas... Kas?

— Iš kariuomenės bėgti įsigėdė. Agentų suvilio-
tas kvailybes kalba, mane vos neužmušė...

— Ak, Dieve, Dieve... — rovē plaukus motina. —
Šit kokios paguodos susilaukiau senatvėje. Povilėli,
sūneli... Kaip tu Dievo nesibijai prieš tėvą rankas
keldamas?

— Dievo! Jis ir velnio nesibijo, ne tik Dievo.
Fi, toks sūnus! — šlykštėjosi tėvas.

Onytė pasižiūrėjo į surištą brolių ir, suraukusi
mažytę kaktą, pirmoji nuskubėjo atnešti svirno raktą.

Svirnas, į kurį surištą Povilą uždarė, stovėjo ša-
lia tako, vedančio į kaimyno Gailiaus ūkį. Saulė lei-
dosi. Paskutiniai spinduliai prasiskverbė pro langą ir
baltu sidabru nudažė drybsantį Povilą. Surištasis
sujudėjo. Po ilgų pastangų jam pavyko atsistoti. Pri-
šliaužė prie lango. Jo žvilgsnis nuklydo siauru, ilgu
takeliu. O kiek jo čia bėgiota. Kiek atsiminimų, vil-
čių priausta. Alina, ta brangioji Gailių Aliutė... Juk
jis ją myli. — Myliu, myliu... — šnibžda Povilo
lūpos. O jausmai! O prote! Argi ir tokio nevykėlio
meilę priseis mano plunksnai aprašyti?

— Turiu iš čia išeiti! — prašvokštė surištasis.
Bet kaip? Albertai! Koks tu laimingas ten... plačio-
joj Vokietijoje! Dėl ko tėvai man pavydi tos laimės,
džiaugsmo?

Nutilo. Ėmė klausytis. Aplinkui ramu. Jokio gar-
so. Matyt, tėvai laukuose. Vėl žvilgterėjo į toli. O
gal? Gal tuo takeliu ateis ji, kuri jį išvaduos, kurią
jis atsiims į Vokietiją. Turtais apžers, garbe apšvies
Alinos dienas. Tikrai toli takeliu skubėjo moteris.
Povilas ją jau matė. Širdis smarkiau suplakė. Moteris
artėjo. Tai ji, ji! Alina!.. — sušnibždėjo. Kad tik
namiškiai nepastebėtų. Taip, takeliu skubėjo Gailių
Aliutė. Tai buvo aštuoniolikos metų mergaitė. Liek-
na, lūpos gyvos ir sodrios, o plaukai kaštanų spalvos.
Be to, ji turėjo dar ir tą viliojančią ypatybę, kad mo-
kėjo gražiai šypsotis. Pas Samulius dažnai atbėgdavo.
Mat, jautėsi marčia. Tėvai jau viešai buvo prasitarę,
kad, kai Povilas atliks karinę prievolę, bus jų ves-
tuvės.

— Aliute! Aliute! — tyliai pašaukė praeinančią
mergaitę. Moteris sustojo. Apšižvalgė.

— Alina, brangioji!..

Gailiutė pastebėjo. Pribėgo prie lango.

— Povilai!..

— Tsssss... tyliau...

— Tu surištasis?!

— Atidaryk langą, viską sužinosi. Tik nepasiro-
dyk — namuose plėšikai.

Gailiutė drebančiomis rankomis atlankstė vinis.
Po ilgų pastangų jai pavyko išimti langą. Pasiestyje
rado pamėstą nulaužtą dalgį. Pagriebusi, palipėjo ant
palangės ir, nupiausčiusi virves, Povilą išvadavo. Sa-
mulis pasipurtė ir vienu šuoliu atsidūrė Alinos glė-
byje. Šlykščios jo lūpos palytėjo mergaitės veidą.

— Leisk, Povilai! — atstūmė mergina. — Ne mei-
likavimams laikas. Kaip šlykštu, kad tu pasidavei su-
rišti. Nesitikėjau. Man gėda. Bet gana, bėkime pra-
nešti apie plėšikus.

Abu nuskubėjo. Už puskilometro esančiame ši-
lėlyje Povilas sustojo. Mergina įtariamai pasižiūrėjo.

— Cha, cha, cha! Apgavau tave, Alina. Jokių
plėšikų nėra. Mano tėvai, brangioji, virto plėšikais.

— Tėvai?!

— Taip. Jie norėjo išplėsti laimę, kurią Vokieti-
joje gyvenęs mano draugas Albertas Ambrulaitis iš-
rūpino.

...nupiausčiusi virves, Povilą išvadavo

— Ambrulaitis? Tasai dezertyras, kurio policija
ieško?

— Taip. Ir aš tenai bėgu, Alina.

— Tu taip pat dezertyru nori tapti? Povilai?...
Ne, tur būt, aš sapnuoju, — trynė akis Gailiutė.

— Ne sapnuoji, Aliute, ne... Tikrai bėgu. Tenai
manęs laukia tautiečiai...

— Klysti, Povilai, tenai tavęs niekas nelaukia, —
nutraukė jo kalbą mergina.

— Laukia, brangioji, laukia garbė ir auksas. Taip
Albertas rašė, taip tautiečiai tvirtino. Ir tave į Vo-
kietiją atsiimsiu. Tenai būsimė laimingi, gyvenime
žarstysis turtai ir garbė, — gundė nevykėlis, mėgin-
damas apkabinti iš baimės ir pasišlykštėjimo stings-
tančią moterį.

— Šalin, nusikaltėli! — staiga suriko Gailiutė. —
Žmonės! Ei, žmonėssss! Laikykite dezertryrą!..

— Alina?! Ir tu prieš mane?

— Ž-m-o-n-ė-s!..

Tad supūk, nelaimingoji! — sukriokė apsiputojęs
paklydėlis, kumštimi smogdamas į moters veidą. Gai-
liutė dar norėjo rėkti, tačiau smūgio pritrenkta per-
krito...

3.

Otto Kimelingas, Tilžės slaptosios policijos kvotų
skyriaus viršininkas, sėdėjo kabinete ir, glostyda-
mas alumi nutukintą pilvą, gašliomis akimis žiūrėjo
į „Das Magazin“¹⁾ pirmame puslapyje įdėtą nuogos
moters atvaizdą.

— Ach, das ist schön... das ist wunderbar
schön²⁾... — nutyso valdininko seilė. Staiga aistrin-
gą jo kalbą nutraukė beldimasis.

— Prašau! — šūktelėjo, padėdamas žurnalą ir
skubiai atskleisdamas šalia gulėjusią bylą. Į kabine-
tą įėjo jausnesnysis valdininkas Šreiberis.

— Kas naujo, ponas Šreiberi?

¹⁾ „Das Magazin“ — Vokietijoje leidžiamo žurnalo pava-
dinimas.

²⁾ — Ach, tai gražu... tai stebuklingai gražu...

— Žuvele pačiuopome, ponas viršininke.

— Schön, schön... Atveskite!

Valdininkas išsitempė ir po minutės grįžo vedamas kariškais drabužiais jaunuoli.

— Dezertier! Schön, schön... Tamsta, ponas Šreiberi, laisvas. Galite eiti!

— Kaip vadinsiesi? — kreipėsi į išblyškusį jaunuoli.

— Paul Samulat.

— Paul Samulat, — pakraipė galvą Kimelingas, — schön, schön...

Povilas žiūrėjo nustebęs. Ar tik ne beprotis šis valdininkas, — pagalvojo. Prie kiekvieno žodžio vis „schön ir schön“.

— Dėl ko tamsta pabėgai iš kariuomenės?

— Dėl ko tamsta pabėgai iš kariuomenės? — kreipėsi.

— Dėl patrijotizmo, pone. Aš taip myliu Vokietiją.

— Dėl patrijotizmo? Ach, das ist schön... das ist wunderbar schön, mein liebes! Prašau sėsti! Rauchen Sie? — atkišo cigarą.

— Rūkau, pone, — ištarė paimdamas.

Kimelingas kvailai šypsojosi. Jo lūpos taip prasišiepė, kad net ausų grybelius siekė. Pradėjo knistis bylose. Po valandėlės, suradęs reikalingą protokolo blanką, pradėjo kvosti. Dezertyras kiek galėdamas stengėsi įtikti. Į visus klausimus atsakinėjo kruopščiai ir apgalvotai. Po valandos kvota baigėsi.

— Das ist schön, mein liebes, — vėl pakartojo, kišdamas pasirašyti du didelius primargintus lapus. Povilui pasirašius, Kimelingo veidas pasikeitė. Maloni, daug žadanti jo išvaizda sužiaurėjo. Triskart pasuko ant stalo padėtą skambutį ir tylėdamas laukė. Įėjo sargas.

— Nuveskite tą ponaitį į „saloną“, — juokdamasis įsakė. — Tai dezertyras.

— Dezertyras? — išplėtė akis sargas.

— Ja wohl, mein liebes Robert, dezertier... — atsakė, vėl paimdamas tiek aistrų ir pasigėrėjimo sukėlusį žurnalą.

— Kur mane vedi?

— Į „saloną“, — šyptelėjo, rankų judesiais parodydamas geležimis apkaltą langą.

— Į kalėjimą?!

— Į kalėjimą

— Ja wohl, mein liebes. Richtig, — šūktelėjo sargas, pastumdamas Povilą į dviejų, netoli stovėjusių, policininkų rankas.

Po dviejų savaitių kvotimo ir kankinimų Povilą iš kalėjimo paleido. Mėnesį pabdavęs, pagaliau, gavo darbo prie remontuojamo plento Tilžė—Jurgaičiai—Skaisgirė—Papelkiai—Plyviškiai—Taplaukis. Tiesa, nebuvo jau toks lengvas ir malonus darbas. Ypatinai Samulio rankoms, kurios dar niekada nekilnojo 10 kg sveriančio akmenų skaldomo kūjo. Dezertyro nuotaika krito. Suprato, kad „tautiečiai“ ne tokie nuoširdūs, kaip Albertas laiškuose rašydavo. Darbų prižiūrėtojas Rauberis buvo gyvuliškai žiaurus žmogus. Darbininkus šunimis laikė. Jei tik pastebėdavo kurį ilgiau rūkant ar šnekučiuojantį — vargas tam. Paskutiniaus žodžiais iškoliodavo. Šito negana, dar ir pabaudą uždėdavo, kurią savaitės gale išlaikydavo iš ubagiško atlyginimo. Kartą Samulis dėl kažin kokių neteisėtų veiksmų Rauberiui pasipriešino. Ak, kaip brangiai jam tai kainavo. Dvi savaites nugaroje kančjuko randus išnešiojo.

— Prakeiktas dezertyre! Šunie! — kriokė apsiptojęs Rauberis, kabinete kančiuku pliekdamas. — Kaip drįsti prieš savo viršininką murmėti?

Samulis pasiskundė, tačiau nieko nepesė. Už „be-reikalingą skundą“ ir viršininko garbės žeminimą pačiam teko mėnesį kalėjime patupėti. Dar negana, policija įgrasino, kad pasikartojus perduos Lietuvos teismo organams. Povilas drebėdamas prisiekė daugiau nė piršto nepajudinti.

(B. d.)

VI. Burkauskas

Šaudymo mokymas mokyklose

Šiandien gyvenimo ratas pasisukė ta linkme, kad karo mokslas nustojo būti monopolinė kariuomenės teisė, o pasidarė visos tautos būtina pilietinė pareiga. Karinis rengimas apima jau ir civilines organizacijas, o ypač plačiai stengiamasi visur įvesti jį į mokyklas. Džiugu, kad ir Lietuvos mokykla žengia šia kryptimi. Susiduriant su tuo dalyku, mums negali būti vistiek, kaip tas karinis rengimas vyksta. Taigi ir viena antra pastaba pravartu.

Geras dalykas, jei moksleivis žinos, kas yra avangardas, kas yra ariergardas, koks yra žygio išsidėstymas ir jo apsauga, bet greta to ypač reikia, kad jis mokytųsi ir to, kas geram kariui yra reikalingiausia: — gerai šaudyti. Karinio rengimo dėstytojai nieku būdu neturėtų išleisti iš akių šio pėstininkų taktikos dėsnio, kad daugely atvejų kautynių sėkmingumas pareina nuo 1) gero šaudymo, 2) ugnies drausmės ir 3) gero ugnies valdymo. Matome, kad taktikos ilgametė praktika rado reikalo pirmiausia pastatyti tą reikalavimą, kad šaulys gerai šaudytų. Tas pats reikalavimas tenka statyti kiekvienam, kuris rengiasi ginklu ginti kraštą, nesvarbu kuria uniformą jis dėvėtų ir kas jis bebūtų. Jei jau kariuomenė nesigaili kareivių mokymui lėšų ir skiria tiek laiko šaudymo mokymui bei jo pratimams, tai ir mokyklose reikia nenukrypti nuo to kelio. Turi būti visur vieninga sistema.

Pasakyčiau, kad mokymas šaudyti yra ypatingai dėkingas darbas, nes moksleivis, linkęs tai laikyti daugiau malonumu, negu darbu. Su kokiuo entuziazmu skuba moksleiviai į šaudyklą ir kiek ten džiaugsmo paleisti šūvį! Ištiesą savaitę po to tik ir kalba apie šaudymo išdavus. Būtų nuodėmė to entuziazmo neišnaudoti. Su gerais norais visada galima tas pamokas dažniau pakartoti. Vietoje esančios kariuomenės dalių vadovybė paprastai mielai tam padeda, aprūpina ginklais bei šrateliais arba net kovos šoviniiais ir leidžia pasinaudoti šaudyklomis.

Be abejo, mokymas turi būti sistemingas ir kiek galint laikantis šaudymo statuto nuostatų, kurie visiems karinio parengimo mokytojams turi būti žinomi. Ten, kur nėra įrankių (pav. stovo) reikia išnaudoti paprastą, sakyčiau skautiškas, lauko galimybes. Kaip lengva padaryti tokį stovą iš paprastų 3 kuolų! Dvi trys minutės ir stovas yra. Taip galima padaryti ir su takiniais ir kt. smulkesnėmis priemonėmis.

Taigi turint galvoje ypatingą reikšmę gero šaudymo ir vertinant tai, kaip pagrindinės svarbos dalyką, reikia daugiau vietos skirti tam dalykui ir vikriau išnaudoti visas galimybes. Pasiekti geri rezultatai atneš ne tik džiaugsmo, bet ir konkrečios naudos!

Kar. asp. **Henr. Lukaševičius**

NEPASIDALINA „KARIO“

Prie Salų ž. ž. Ū. mokyklos vakarais veikia mokinių skaitykla. Į skaityklą pareina įvairių laikraščių ir jų tarpe „Kario“ 1 egz. Daugiau laikraščių mokiniai gauna iš mokytojų. Skaitykla mokiniai labai domisi ir uoliai visi lanko ir skaito laikraščius. Bet už vis labiau domisi „Kariu“. Gavę naują numerį net nepasidalija.

J. Mikšys

ŠIAULIŲ SKAUTAI GINKLŲ FONDUI AUKOS 1000 LITŲ

Gruodžio 1 d. mergaičių gimnazijoje buvo šiaulių rajono tunto sueiga mūsų kariuomenės 17 metų sukakčiai paminėti. Sueigoje dalyvavo per 300 skautų-čių.

Vyr. sktn. K. Ubeika papasakojo apie mūsų kariuomenę ir paragino skautus prisidėti prie tėvynės pajėgų stiprinimo — aukoti ginklų fondui. Pasiūlymas priimtas triukšmingom ovacijom. Kiekvienas skautas pasižadėjo paaukoti nemažiau 50 ct. Tunte iš viso yra 1500 skautų, tai tikimasi surinkti iki 1000 lt.

Gruodžio 2 d. tunto delegacija III pėst. divizijos vadui įteikė skautišką sveikinimą kariuomenei. Divizijos vadas nuširdžiai padėkojo delegacijai už linkėjimus ir pasidžiaugė, kad Lietuvos skautai labai artimai bendradarbiauja su kariais ir atlieka didelį atlietuviniimo darbą stovyklaudami pademarklinijy ir nutautėjusiose vietose. Be to, priminė skautų įkūrėją lordą Baden-Powelį, kuris panaudojo skautus kare kaip ryšininkus ir sanitarus. Baigė kalbą šiais žodžiais: — Skautų patyrimo laipsniuose yra dalelė kariškos dvasios ir tikiuosi, kad užaugę bus tikri Tėvynės gynėjai, tikri patriotai.

S. Lapė

TAURAGĖS VALDŽIOS AUKŠTESNIOSIOS KOMERCIJOS MOKYKLOS KLASINĖ APŽVALGA

Nuo mokslo metų pradžios karinis parengimas pas mus eina pilnu tempu.

V klasė. Pirmi metai pradedančių karinį parengimą. Laukiama iš jų gana daug, nes nuolat vyksta kovos su VII klase ir laimėjimas svyra į V klasės pusę. Kariniame parengime uoliai dalyvauja.

VI klasė. Prisdėję vyrai prie Italijos sankcijų, nes labai pasipiktinę italų noru pavergti etiopus. Labai nepatenkinti Tautų Sąjunga ir orasvydžiu, nes šie du „žaidimai“ nesutinka su jų kilme.

VII klasė. Tai „etiopų“ klasė, nes nuolat užpuldinėjami „italų“ penktokų. Domisi Italų-Etiopų karu. Prie jų nei pridėsi, nei atimsi. Šiaip vyrai visi susipratę. Iš jų laukiama gabių karių. Vykdydami savo drąsumą, labai nukenčia patekę penktokams, bet „vienybė — galybė“ viską nugali.

VIII klasė. Sportininkų ir rimtų vyrų „karuselė“. Šiaip niekur komercijos mokyklos paragrafų nevaržomi. Karišką mokslą supranta ir tinkamai jį įvertina.

Sparnas

DIDELĖ KARIŲ PARAMA

Marijampolės skautams labai užjaučia 9 p. p. karininkai, kurie mums vadovauja. Mūsų tuntininkas yra 9 p. p. plk. ltn. Reichertas; I karininko Juozapavičiaus draugovei vadovauja j. ltn. Nedzinskas; II D. L. K. Kęstučio draugovei j. ltn. Nenortas. Draugovės, karininkų vadovaujamos, gerai veikia.

— Dabar surengtose skiltininkų kursuose dėsto irgi keli 9 p. p. karininkai. Turint tokius vadus malonu ir dirbti, o turint tokius lektorius gera ir mokytis.

Ignis

APLANKĖME AVIACIJOS DIRBTUVES

Lapkričio 29 d. „Aušros“ berniukų gimnazijos VI, VII ir VIII klasių mokiniai aplankė karo aviacijos dirbtuves.

Apžiūrėjome specialius stalių, dažytojų, mechanikų ir lėktuvų statymo bei jų dalių tikrinimo skyrius.

Be to, turėjom progos pamatyti ir „Lituanicos II“ variklį, kuris dabar ten taisomas.

E. Sp.

SKUODO VIDURINĖ MOKYKLA

Karinio parengimo pamokos yra V ir VI klasėje ir darbas varomas pilna vaga pirmyn. Instruktorius ats. ltn. J. Kuneika.

Pradžioje mokslo metų, kol nebuvo labai baurus oras, išeidavom, abi klasės drauge, už miesto pamanevruoti. Jeigu oras kartais pasitaikydavo ir nelabai gražus, tai mes nieko nepaisydami manevruodavome net sušilę ir šypsančiais veidais.

Dabar dirbame klasėse. Jau gana smulkiai susipažinome su „Rosso Enpfildo“ šautuvu. Be to, kalame statutus, kurie nelabai pasiduoda „suvirškinami“, bet su laiku viską nugalėsime.

Vaidutis

KARIUOMENĖS

GYVENIMAS

KIEK JAU PAAUKOTA GINKLŲ FONDUI

Iki š. m. gruodžio 1 d. jau paaukota ginklų fondui: 1) grynais pinigais — 128.753 lt. 53 ct., 2) vidaus paskolos lakštais — 102.400 lt., 3) kitokiais lakštais bei akcijomis — 1150 lt., 4) įvairiomis brangenybėmis — 1.729 lt., 5) 2 sunk. kulkosvaidžiai 4613 lt. vertės. Iš viso jau paaukota 238.645 lt. 53 ct.

NUOŠIRDUS RŪPESTINGUMAS

Karo Mokyklos sporto vadovas kpt. Jaruševičius mokyklos kino aparatu kariūnams pademonstravo daug parodomųjų sportinių filmų. Buvo parodyta boksas, lengvoji atletika, nėrimas, įrankių gimnastika, džiū-džitso numeriai ir t. t. Filmos prancūzų produkcijos, pagamintos pavyzdinčiai ir kariūnams suteikė, be abejo, didelės naudos. Ateityje sporto vadovas numato ir praktiškai per rytines mankštas pamokyti džiū-džitso, graikų-romėnų imtynių ir t. t.

Kar. gr. Š-kas

1 P. D. L. K. GEDIMINO PULKAS

— Gruodžio 4 d. 1 p. p. prasidėjo karininkų ir liktinių žiemos pratimai. Mažųjų dalinių pratimai vykdomi lauke; būrių vadų pareigas eina liktiniai. Be to, pėstininkus aktyviai remia ir artilerija.

— 1 p. p. jaunų kareivių tarpe yra daug moksleivių ir net studentų, kurie švietimo pamokų ar atliekamu laiku moko savo mažiau žinančius draugus skaityti, rašyti, skaičiuoti ir kitų bendro lavinimo dalykų.

— 1 p. p. turi 4 krautuves, kurios pulko karius aprūpina visais reikalingais dalykais. Be to, jos aprūpina ir artilerijos dalinio karius.

J. ltn. V. Urbutis

SĖKMINGAS DARBAS

Gruodžio 7 d. buvo 2 p. D. L. k. Algirdo pulko mokomosios kuopos išleistuvės. Pažymėtina, kad šios kuopos darbas davė labai gerus rezultatus, ką geriausiai įrodė egzaminai. Labai gerai išlaikė egzaminus 21%, gerai 49% ir patenkinamai 30%. Gimnastika ir rikiuotė įvertinta gerai, bendra išvaizda rikiuotėje laba gera. Visi baigusieji pakelti į grandinio laipsnį. Pirmuoju baigęs mok. k. eil. Jonas Vyšniauskas ir antruoju baigęs 2 k. k. eil. Kleopas Pocevičius apdovanoti laikrodžiais.

Svečias

IŠ SEREDŽIAUS ĮGULOS

Seredžiaus jaunalietuviai Belvederio pienininkystės m-los salėje suvaicino įgulai veikalą „Vilniaus laisvėn“ ir kom. „Tarnas įpainiojo“. Įgulos kariai patenkinti šią nemokamai suteiktą pramogą ir reiškia dėkingumą jaunalietuviams.

A. Lombardiškis

MOKOMIEČIŲ IŠLEISTUVĖS

5 p. D. L. K. Kęstučio pulko mokomoji kuopa išleido XXVII laidą. Prie egzaminų neprileista 4 asmenys. Egzaminų neišlaikė tik 1. Baigusiems gruodžio 6 d. buvo išleistuvių iškilmės. Dviem geriausiai baigusiems buvo įteiktos dovanos — laikrodžiai. Abi dovanos teko kulkosvaidininkų būriui.

A. L.

NORS JAUNAS ORKESTRAS, BET JAU GERAI VEIKIA

Gruodžio 1 d. suėjo metai, kai pradėjo kurtis perkelta į Tauragę 7 p. pulko orkestras. Orkestrą pradėjo kurti ir dabar vadovauja kapelmeisteris V. Visockis. Praėjo tik metai, bet orkestras meno ir technikos atžvilgiu pastatytas gana aukštai. Tauragėje buvo surengti keli koncertai, kurie Tauragės visuomenės neapvylė.

Be to, orkestras dažnai komandiruojamas į Naumiestį, Pagėgius palinksminti ir ten stovinčias įgulas.

Griežikų komanda ir po kelis žmones iš kiekvienos kuopos lanko sanitarų kursus. Kursuose pamokos dėstomos du kart per savaitę.

Gr. A. Jagminas

AUKOJAME

6 p. p. 3 kuopos karininkai, liktiniai puskarininkiai ir eiliniai kareiviai, gavę algas, kiek kuris galėdamas aukojo ginklų fondui. Buvo surinkta 48 litai.

Virš. Leknickas

LAUKIA KALENDORIAUS

7 p. pulko II bataliono jaunieji kareiviai, susipažinę iš savo draugų — senų kareivių su kario kalendorium ir radę jame daug naudingų žinių, nekantriai laukia, kada galės ir jie kario kalendorių išsigyti.

KAREIVIAI AUKOJA GINKLŲ FONDUI

7 p. pulko II bataliono 6 ir 2 kulk. kuopos kareiviai paaukojo ginklų fondui 75 lt. 25 ct.

Virš. Bliuvas

PRASIDĖJO 7 PĖST. PULKO LIKTINIŲ PUSKARININKIŲ ŽIEMOS KURSAI,

kurie truks iki gegužės 1 d. Kursus turi lankyti visi liktiniai puskarininkiai ir viršilos. Tie liktiniai, kurie dar nėra išlaikę egzaminų iš tokių kursų, turės laikyti šį pavasarį.

A. G.

KAREIVIAI MATĖ LIETUVIŠKO BOKSO RUNGTYNES

Gruodžio 2 d. 7 p. Ž. K. Butegeidžio pulko karius nuvedė į bokso ir sunkumų kilnojimo rungtynes, kurias atliko Lietuvos bokso čempionas Juozas Vinča ir Vladas Labanauskas.

Daugumas karių tokį sportą matė pirmąsyk, užtat buvo labai susidomėję.

Asl.

GRAŽUS PAPROTYS

8 p. K. K. Vaidoto pulko likt. puskarininkių tarpe yra išivyravęs gražus paprotys: kas mėnuo iš gaunamos algos skirti po kelis litus knygoms. Tuo būdu kai kurie likt. puskarininkiai, tarnaudami pulke ilgesnį laiką, turi išsigiję gražiai sutvarkytų bibliotekelių, kur turi net po keletą šimtų tomų rimto turinio knygų.

J. K-s

PĖSTININKAI IR ARTILERININKAI BENDRAI GILINS KARIŠKAS ŽINIAS

Šiaulių įguloj 8-jo pėstininkų ir 4-jo art. pulkų likt. puskarininkiams įsteigti žiemos lavinimosi kursai. Kursai skiriasi nuo buvusiųjų tuo, kad juose bus plačiau praeinamos kitos ginklų rūšys: artilerija, aviacija ir t. t. ne tik teoretiškai, bet ir praktiškai. Daug valandų skirta susipažinimui su svetimų valstybių kariuomenėmis. Lektoriauja karininkai — ginklų rūšių specialistai.

A. S-s

9 P. II BAT. KADRO RENGIMAS

9 p. II bat. liktiniai puskarininkiai ir baigę mokomąją kuopą kareiviai pasiryžo šiemet toli pažengti kariškam mokslui ir vadovavime laukuose. Nusistatyta dar daug pratimų atlikti lauke, nes jie duoda daug naudos, ypač liktiniams puskarininkiams.

Pratimams surenkami visi bataliono kareiviai, baigę mok. kuopą. Iš jų sudaromas būrys. Būrio vadu skiriamas liktinis puskarininkis, o skyrininkais — tikrosios tarnybos kareiviai. Tarpininkai irgi likt. puskarininkiai. Pratimų vadovas — karininkas. Be pratimų lauke, likt. puskarininkiams dar skaitomos paskaitos iš įvairių sričių: auklėjimosi, drausmės ir t. t.

J. lt. Nedzinskas

VYTENININKAI GAUSIAI AUKOJA GINKLŲ FONDUI

Vytenininkai marijampoliečiams rodo pavyzdį, kaip reik aukoti ginklų fondui. Jie nutarė išskaičiuoti iš savo algos per visus metus po 1%.

ARTILERININKŲ LIKTINIŲ PUSKARININKIŲ EKSKURSIJA Į CUKRAUS FABRIKĄ

3 artilerijos pulko II grupės liktiniai puskarininkiai ap-
lankė cukraus fabriką Marijampolėje ir susipažino su Lietu-
vos cukraus gamyba.

Pusk. Girdzijauskas

TURĖSIME SAVO SKAITYKLĄ

Karo aviacijos kareivių biblioteka kas metai vis daugiau susilaukia skaitytojų. Per mėnesį knygas pasikeičia 250—300 skaitytojų. Daugiausia skaito knygas lakūnai—mokiniai, me-
chanikai—mokiniai. Pažymėtina, kad jauni kareiviai, turį kuo mažiausiai patogumo ir atliekamo laiko, taip pat neatsilieka nuo senesniųjų. Daugiausia pageidaujama beletristinių raštų. Biblioteka atdara tris dienas savaitėj: sekmadienį, antradienį ir penktadienį. Tuoju po N. Metų bus atidaryta kareiviams prie bibliotekos ir skaitykla. Įvairūs laikraščiai bei žurnalai skai-
tyklai jau išrašomi.

Čepstas

KARO AVIACIJOJ STEIGIAMAS NEETATINIS DŪDŲ ORKESTRAS

Daliai neetatinį orkestrą sudaryti apsiėmė Kauno miesto saviv. ugniagesių kapelmeistras p. Lupeika. Orkestras bus sudarytas iš 12 griežikų, į kurio sudėtį įeis technikos dirbtu-
vių tarnautojai, puskarininkiai ir eiliniai kareiviai. Gruodžio 10 d. orkestras mano pradėti repeticijas.

Virš. St. Čapulis

JAUNI KAREIVIAI ŠAUDO

Įdomiausias ir mėgiamiausias karo aviacijos jaunųjų ka-
reivių užsiėmimas, tai šaudymas nors ir šrateliais. Visi ka-
reiviai šaudo labai atsidėję ir sąžiningai, todėl šaudymo re-
zultatai labai geri. Jeigu toki rezultatai bus ir kovos šovi-
niais, tai karo aviacija galėtų laimėti pirmąją vietą.

30 VYRŲ Į MOKOMĄJĄ KUOPĄ

Karo aviacijos 30 jaunų kareivių, pačių mikliausių ir smar-
kiausių, kurie suspėjo per trumpą laiką pasižymėti darbštu-
mu ir sumanumu, šiomis dienomis bus išsiųsti į 2 p. pulko
mokomąją kuopą, nes karo aviacija savo mokomosios kuopos
neturi. Visi trisdešimt vyrų yra lankę gimnazijas ir baigę po
keletą klasių.

Artūras Jovaiša

MOKINIAI LAKŪNAI AUKOJA GINKLŲ FONDUI

Karo aviacijos mokyklos puskarininkių klasės vyresnio-
jo kurso mokiniai lakūnai davė gražų pavyzdį visiems aviaci-
jos kariams.

Lapkričio mėn. gale iš gaunamų algos pinigų sumetė
aukų ginklų fondui. Mokiniai lakūnai nusistatę ir toliau kas
mėnuo aukoti.

KLAIPĖDOS ŠAULIAI DIRBA

Gruodžio 5 d. buvo Klaipėdos XX rinktinės šaulių rė-
mėjų būrio valdybos posėdis. Priimta naujų narių. Labai pla-
čiai buvo pasitarta apie būrio veiklą ateityje ir kaip būtų
galima įtraukti į šaulius rėmėjus kuo daugiausia miesto ir
krašto inteligentų.

Klaipėdos studentų šaulių būrio vadu paskirtas Prek.
Instituto stud. ats. j. ltn. Petruliūnas.

Neseniai įsisteigęs sąjungos ginkluotoms krašto pajėgoms
remti Klaipėdos skyrius jau turi 46 narius. Jame dalyvauja
abu Klaipėdos miesto šaulių būriai ir paskiausiai dar įstojo
Klaipėdos šaulių sporto klubas „Šaulys“.

Ypač nuosirdžią auką davė ginklų fondui klaipėdietis
šaulys Mickaitis Augustas iš Naujapievių. Jis paaukojo ginklų
fondui 100 vokiškų sidabrinų markių, kurias dar prieš karą
buvo sutaukęs. Verta paminėti, kad jis Klaipėdos kraštui va-
duoti 1923 m. taip pat buvo paaukojęs 500 markių. Tada
aukas įteikė sukilėlių komendantui Pagėgiuose; be to, prisi-
dėjo aukomis sukilėliams valgydinti. Mickaitis Augustas yra
73 metų amžiaus ir gyvena savame ūkyje išimtininku. Akty-
viai dalyvauja šiose lietuviškose organizacijose: Laukininkų
Centre, Ūkininkų Draugijoje ir Šaulių Sąjungoje.

Jonas A. Misiūnas

KOVOSE PATYRĘ GINKLO SVARBĄ, ŠIANDIEN UOLIAI JI REMIA

Kurtuvėnai (Šiaulių apskr.). Šios apylinkės vyrai
1919 m. rudenį yra nemaža kovoję su vokiečiais — bermonti-
ninkais. Ir šiandien apie tasias kovas liudija vietinėse kapinė-
se supilti du partizanų kapai, kurių viename guli net keli jau-
ni vyrai, vokiečių sušaudyti. Kitose kapinėse guli lenkų fronte
žuvęs šios apylinkės jaunuolis — karys. Todėl nenuostabu,
kad ir šiandien šios apylinkės vyrai supranta ginklo reikšmę
kovoj dėl savo krašto laisvės.

Lapkričio 30 d. Kurtuvėnų mokyklos salėje buvo bendras
šaulių ir jaunalietuvių vakaras, kurio pelnas paskirtas ginklų
fondui. Jaunalietuviai artistai suvaidino vieno veiksmo kome-
diją „Namų židiny““. Gražų dialogą apie ginklų fondą suvai-
dino šaulių būrio vadas L. Baltutis ir tautininkų apylinkės
pirmininkas V. Vileikis. Dar buvo padeklamuota keletas pat-
riotiškų eilėraščių. Iš vakaro gauta gražaus pelno ir tikimasi,
kad šiomis dienomis kurtuvėniškiai į ginklų fondą galės įnešti
apie 100 litų.

L.

ŠAULIAI SAVO PAVYZDŽIU VISUR PIRMIEJI

40-tas Panevėžio miesto šaulių būrys vėliausiai įsisteigė
(vos 6 metai), bet savo gyvu pavyzdžiu, tikrai nuosirdžiu ir
šaulišku darbu labai gražiai visuomenei užsirekomendavo.
Būrys turi net šias tradicijas: 1) kiekvienais metais iškilmin-
gai sutinkami naujieji metai, 2) Krašto pažinimo reikalais
rengiamos ekskursijos (buvo jau surengtos ekskursijos į Kau-
ną, Klaipėdą, Biržus, Anykščius ir t. t.), ir dviratininkų ko-
mandos ilgos kelionės bei dalyvavimai kitų būrių šventėse.

Be to, būrys dirba didelį švietimo ir labdarybės srityse
darbą: susirinkimuose skaitomos savo būrio šaulių mokytojų
paskaitos, remiama skaitykla (būrio ramovė), biblioteka, šel-
piami būrio šauliai nelaimingais atsitikimais ir neturtingi,
duota auka vietos miesto muziejui ir t.t.

Šių metų sąmatoj numatyta neturtingiausiajam būrio šau-
liui, bet uoliausiai dalyvaujančiam šaulių veikime, duoti pini-
ginę kartinę pašalpą.

Nežiūrint laiko stokos, būrio šauliai, netarnavę kariuo-
menėj, karinio parengimo atžvilgiu tiek pažengę, kad duoda
labai gražų pavyzdį net ir tik ką grįžusiems iš kariuomenės
atsarginiams, nes daromos karinės pamokos po trys kartus
savaitėje.

40-tō šaulių būrio šauliai vietos rinktinės ugniagesių ko-
mandos sudėty sudaro ⅓.

Būrio korespondentas

TRAKŲ ŠAULIAI AUKOJA GINKLŲ FONDUI

Šiomis dienomis Gegužinės šaulių būrys per rinktinės
vadą įnešė į ginklų fondą 46,65 lt. Ši auka paskirta iš kariuo-
menės šventės proga suruošto vakaro pelno. Kaišiadorių šau-
lių būrys savo visuotiniame narių susirinkime nutarė įstoti
nariu į ginkl. krašto pajėgoms remti k-tą ir mokėti nuolatinį
nario mokesį. Kaišiadorių šaulių moterų būrys savo susirin-
kime nutarė paaukoti ginklų fondui iš kasos 20 litų.

Taip pat Trakų apskrities komendantūra ginklų fondui
įmokėjo 80,85 lt.

TRAKŲ RINKTINĖ PRADĖS STATYDINTIS NAMUS

Gruodžio 6 d. buvo Kaišiadorių šaulių būrio narių visuo-
tinis susirinkimas. Buvo svarstomi aktualūs reikalai: kariškas
parengimas, spaudos platinimas, nario mokesčio mokėjimas,
namų statymo reikalai ir t.t. Namų statymo fonde jau „pra-
džia“ yra ir kitais metais manoma pradėta statydinti namus.

J. Marma

KIEK IŠGALIME — TIEK AUKOJAME

Saudininkai (Raseinių apskr.). Vietinis šaulių (29)
būrys ginklų fondan paaukojo 10 litų. Be to, to paties būrio
valdybos pirmininkas, mokytojas M. Rinkevičius, paaukojo
paskolos lakštais 200 lt. Neseniai Liolių apylinkėse buvo ma-
nevrai, kuriuose dalyvavo ir Saudininkų (29) šaulių būrys.

VI. Stūrys

SUTVARKĖ KARIŲ KAPUS

Verstaminai. Šioje apylinkėje yra seni kapai, kurie
ligi šio laiko buvo apžėlę ir nesutvarkyti, nežiūrint į tai, kad
juose yra palaidota daug karių, ypač iš didž. karo laikų. Ka-
pų tvarkymo darbą atliko vietos šauliai, kurie kapus aptvėrė,
sutvarkė antkapius ir pastatė kryžių. Šiomis dienomis, daly-
vaujant didelei žmonių miniai, kryžių pašventino.

Juodis

VEIKLUS ŠAULIŲ BŪRYS

Giedraičiai. Vietos šaulių būrys pasižymi dideliu veiklumu. Įsigyta dūdų orkestras; įsteigta skaitykla, į kurią pareina visi kariški laikraščiai. Dabar rūpinamasi namų statyba. Be to, šauliai ypač rūpinasi karių kapų pagražinimu, o šauliui-partizanui Juozui Sabuliui net gražų paminklą pastatė.

Juodis

ATSARGINIAI DOMISI KARIUOMENĖS GYVENIMU

Merkinės apylinkės atsargos kariai labai domisi kariuomenės gyvenimu, o ypač jeigu randa spaudoje ką nors iš savo buvusios dalies. Tuoj nušvinta veidas ir su užsidegimu perskaito tą žinią iš jo buvusios šeimos. Ir tos žinios pasako jam, kur ir kuo jis buvo prieš keletą mėnesių ar metų... primena, kad nors ir atskirtas, bet vis dėlto tebėra tos didžiulės šeimos narys. Todėl atsarginiai čia taip graibsto ir skaito kariuomenės gyvenimo veidrodį — „Kari“. Tai sektinas pavyzdys visiems atsargos kariams!

V. Gėlutis

PAGĖGIŠKIAI ŠAULIAI SVEČIUOSE PAS BUTEGEIDININKUS

Gruodžio 8 d. Pagėgių šauliai, per 100 žmonių, su orkestru buvo atvykę į 7 pėst. Žem. Kunig. Butegeidžio pulką. Svečiai susipažino su karišku gyvenimu: apžiūrėjo pionierių mokomąją aikštę, „Oerlikonus“, ryšių kuopa parodė karvelyną, pademonstravo su šunimis, kaip karo metu neša pranešimus.

Svečiai viskuo labai patenkinti.

als.

APIE BŪSIMĄ PASAULINĘ SPORTO OLIMPIADĄ

Kitais metais pasaulinė sporto olimpiada bus Vokietijoje. Vokiečiai seniai ir nuolat reklamuoja. Tačiau nė vieno žodžio niekur nerasi apie garsųjį stulpą, kuris įbestas prie Bavarijos sienos su parašu: „Išdavikai, žydai, atsiminkite, kad čia įvažiuodami jūs veikiate savo baime ir rizika“.

Žinia apie šį stulpą pasklido užsieny, perskrido vandenyną ir amerikiečių sportininkų tarpe sukėlė didelį pasipiktinimą. Amerikiečiai nenori dalyvauti olimpiadoje.

Jų nedalyvavimas žymiai sumažintų olimpiados reikšmę ir ji neturėtų didesnio pasisekimo. Todėl vokiečių sporto vadovybei savo principus teko susidėti į kišenę.

Dabar tarptautiniuose olimpinuose komitetuose uoliai sprendžiama apie mėgėjus ir profesionalus sportininkus ir kai kurių sportininkų diskvalifikavimą. Prasidėjo nuo diskvalifikavimo žymios figūrinio čiuožimo čempionės Sonios Cheni. Kada vokiečiai apie šį savo nutarimą pranešė, tai jiems buvo prikišta per tarptautinį čiuožėjų kongresą Oslo mieste, kad jų čiuožėjai, gastroliuodami Amerikoje, už rungtynes irgi gaudavo atitinkamus atlyginimus. Visą tai puikiai suprato vokiečiai ir profesionalizmo reikalą paliko spręsti 1939 metams.

Nemažesnis, jeigu ir nedidesnis, ginčas kilo tarp slidininkų. Pagal olimpiados nuostatus, paskelbtus 1894 m., mėgėjų dalyvavimas slidžių sporto instruktorių rungtynėse griežtai draudžiamas. Bet kas buvo gera tuomet, tai netinka dabar. Daugelis instruktorių aktyviai dirba slidininkų stotyse-grupėse Skandinavijoje, Prancūzijoje, Italijoje, Šveicarijoje ir kt. Jeigu Suomijos ir Skandinavijos kraštai gali sudaryti stiprias komandas, nes ten į slidžių sportą įtraukta daugelis tūkstančių žmonių, tai Prancūzija ir Italija šito padaryti negali. Vengdama pralaimėjimo, Prancūzijos slidžių federacija pasiūlė visai nedalyvauti su komanda.

Lietuva šioj olimpiadoj aktyviai nedalyvauja ir lieka tik stebėtoja.

VI. J-kis

KLAIPĖDOS FUTBOLAS

Gruodžio 8 d. KSS ir Bar-Kochba rungsi dėl A klasės meisterio titulo, tačiau rungtynės po atkaklios kovos baigėsi 2:2. Pirmas puslaikis 2:0 KSS naudai ir dar daugybė mirtinių progų liko neišnaudota.

Antrose rungtynėse susitiko Klaipėdos krašto futbolo nugalėtojas KSS su kombinuota komanda, kuri buvo sudaryta iš MSK ir KDS Ap. Lygos komandų. KSS, būdama žymiai pranašesnė už priešą, šią rinktinę lengvai nugalėjo, net 8:3.

Jonas A. Misiūnas

ANGLIJA VOKIETIJA 3:0 (1:0)

Gruodžio 4 d. Londone buvo visų lauktos tarpvalstybinės futbolo rungtynės Anglija-Vokietija. Laimėjo „futbolo tėvai“ — anglai.

KURSANTAI GRAŽIAI PASIRODĖ

Gruodžio 8 d. kūno kultūros rūmų kursų klausytojai savo būstinėse pirmą kartą viešai pasirodė visuomenei. Moterys ir vyrai atliko kelis gražius mankštos pratimus ir padainavo žygio dainą. Krepšiasvydininkai žaidė su V. D. U-to komanda ir pralaimėjo.

PERMAINOS LATVIŲ KARIUOMENĖJE

Kariuomenės štabo viršininko II padėjėjas generolas L. k. o. k. Francis paleistas iš kariuomenės į atsargą.

LATVIJOS KARO MOKYKLOS ŠVENTĖ

Karo mokyklos išleistuvės ir 16 metų sukaktis buvo švenčiamos lapkričio 30 d. ir gruodžio 1 d.

Šventės proga karo mokyklos kadetai ir karininkų paduotojų kursų auklėtiniai aplankė Brolių kapus ir nepriklausomybės kovų vietas, kur yra pastatytas žuvusiems kadetams paminklas. Žuvusiems pagerbti buvo uždėti vainikai ir pasakytos kalbos.

LENKŲ TANKETĖS

Lenkai, atsižvelgdami daugiau į savo krašto netobulą kelių tinklą ir jų blogumą, stengiasi savo inžinerijos dalis aprūpinti tiems keliams geriau tinkamomis susisiekimo priemonėmis — lengvesniais šarvuotais automobiliais ir tanketėmis. Dabar yra gaminama ištisa serija tankečių kurios sveria 2,4 tonos, jų ilgis — 2,58 m, plotis 1,78 m, aukštis — 1,31 m, variklis 45 PS, didžiausias greitis 45 k. Statmenai gali kopti į kalną 45° kampu, pereina per 1 m platumo griovį ir gali pereiti per 0,7 m gilumo duobę, nes tokio gilumo vanduo dar nepavojingas. Šarvų storis siekia net 8 mm. Ginkluota 13 mm kalibro Hotčkio kulkosvaidžiu. Įgula — 2 žmonės.

SUOMIJA RENGIASI KARUI

Paskutiniuoju metu Suomijos vyriausybė įsteigė komitetą, kuris rūpinsis pramonės suderinimu su mobilizaciniais planais. Be to, statomi nauji aerodromai Abo ir Imalla miestuose, kurie žinovų nuomone, dabar mažai teturi kariškos reikšmės. Kuo greičiausiai stengiamasi užbaigti pradėtas statyti kariškų lėktuvų dirbtuves. Tuo būdu greitai bus atsipalaiduota nuo užsienio malonės. Taisomi keliai ir tiesiami nauji plentai, ypač SSSR pasienyje. Ruošiami įvairūs kursai atsargos karininkams; ypač daug dėmesio kreipiama į technikos dalių karininkų rengimą. Numatoma 1936 m. žymiai padidinti karo biudžetą, skiriant nemažas sumas kariškoms organizacijoms.

Dėl to žymiai suaktyvinta ir Suomijos užsienio politika. Gen. Mannerheimas aplankė Vokietiją, o kiti aukšti asmenys kitas Pabaltijo valstybes.

STATOMI DIDELI LĒKTUVAI

Š. m. balandžio 30 d. nukrito rusų milžiniškas lėktuvas, „Maksim Garkij“. Po šios katastrofos pradėta statyti 16 naujų panašaus tipo lėktuvų. Nukritęs lėktuvas turėjo 8 variklius po 860 a. j. Nauji lėktuvai turės tik po 6 variklius, bet stipresnius: po 1250 a. j. kiekvienas.

Lėktuvų statyba bus baigta 1936 m. gegužės 1 d.

Savanorių žiniai

Nustatytas terminas paduoti prašymus savanorio kūrėjo medaliui gauti.

Lietuvos valstybės ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymas pakeistas ta prasme, kad yra nustatytas terminas paduoti prašymus savanorio kūrėjo medaliui gauti. Terminas baigiasi 1936 m. vasario 16 d.

Prašymai medaliui gauti adresuojami savanorio kūrėjo medalio komisijos pirmininkui, Kaunas, Kariuomenės Štabas.

I talką visi lietuviai

Nė vienam nėra paslaptis, kad, norint išsaugoti taiką ir savo valstybę nuo išorinių priešų, tenka visai tautai iš anksto pasiruošti, iš anksto suburti visas savo jėgas, kad, pavojui ištikus, priešą galėtų sutikti arba jo pasikėsinimus atremti visa tauta gerai ginkluotom rankom. Šiais laikais, kai jėga laiduoja taiką, tenka visiems vienas kitą raginti iš anksto kariškai pasiruošti, stiprinti mūsų tautos kariškas jėgas. Studentų Atsargos Karininkų Korporacija „Ramovė“, siekdama taikos ir valstybės gerbūvio, užsibrėžė sau tikslą, kiek jai jaunos jėgos leidžia, žadinti lietuvių tarpe užsnūdusią karišką dvasią ir dinti visos tautos norą kariškai pasiruošti, sustiprėti.

Pereitais metais korporacija, dirbdama kontakte su Kariuomenės Štabu, išarė tik pirmąsias kariškos propagandos vagas. Šiais metais, norėdama šį darbą dirbti platesniu mastu, kviečia visą visuomenę prisidėti prie bendro kariškos propagandos darbo. Mūsų valstybėj kariškos propagandos laukuos dar labai plati dirva įvairių profesijų ir įvairaus amžiaus darbininkams.

Atskirų mūsų darbo sričių būsimiems bendradarbiams patiekiami paraginimų ir metmenų, kurių mastu manoma vesti kariška propaganda:

1. Rašytojai kviečiami rašyti atsiminimų, novelių, poemų, eilėraščių, vaizduojančių senovinius, dabartinius ir net būsimus mūsų kariuomenės žygius ir darbus. Prašom siųsti lietuvišką ir karišką literatūrą, tinkančią mūsų jaunimui ar mokyklinio amžiaus vaikams, kad galima būtų išleisti daugiau kariškos literatūros knygų. Prašom rašyti patriotinio ar propagandinio turinio radio vaizdų.

2. Laikraštininkai kviečiami prisidėti savo publicistiniais, beletristiniais, informaciniais ar kitais kariškos propagandos rašiniais bei straipsniais. Visuose rašiniuose turi vyrauti kariška propagandinė dvasia.

Visi siunčiami rašiniai, kad galėtų būti įdėti mūsų laikraščių skiltyse, turi būti neilgi, lengvai suprantami ir aktualiom kariškos propagandos temom parašyti.

3. Kompozitoriai ir poetai kviečiami apdainuoti mūsų dabartinių ir senovės karių žygius ir darbus, sukuriant naujų jaunuomenės dabartiniai dvasiai tinkamų kariškų dainų ir maršų (mišriems ar vyrų chorams ir lengvai išmokstamų dainų kaimo jaunimui).

Pirmus tinkamus kūrinius duosime per radio.

4. Foto mėgėjai prašomi siųsti nuotraukų, vaizduojančių visuomenės karišką nusiteikimą. (Kas turi, prašomi siųsti ir kariško gyvenimo nuotraukų).

5. Kas sugeba bent kiek rašyti, prašomi siųsti ir iš tolimiausių krašto vietų korespondencijų apie mūsų visuomenės, o ypač kaimo, karišką nusiteikimą ir šioj srityj dirbamus darbus.

Visi prašomi siųsti savo pastabų, patarimų ar paklausimų. Kiekvieną jūsų laišką su džiaugsmu skaitysime: jei pastaba — daromas klaidas taisysime, jei patarimas — jį įgyvendinsime, jei paklausimas — visuomet, kiek sugebėsime, atsakysime.

Visus atsiųstus rašinius, straipsnius, muzikos kūrinius, foto nuotraukas ir kt. stengsimės duoti mūsų laikraščiams, skaitysime per radio, leisim knygas ar brošiūras.

Kiek galėdami stengsimės su mūsų kariškos propagandos talkininkais ir materiališkai atsilyginti.

Siųsdami savo darbus ar šiaip laiškus, prašome būtinai pridėti smulkų adresą, kurioj srityj ateityj galėsit būti kariškos propagandos talkininkais.

Visais kariškos propagandos reikalais rašykite: Stud. Ats. Kar. Korp. „Ramovė“ Kariškos Propagandos Komisijai, Laisvės Al. 29, V a. Kaunas.

Visi mėginkit savo jėgas visose kariškos propagandos srityse, o mes, kiek jėgos leis, stengsimės visiems patarnauti.

Stud. Ats. Kar. Korp. „Ramovė“
Kariškos Propagandos Komisija

ANGLŲ LĒKTUVAS KAUNE

Gruodžio 8 d., gastroliauvęs po Skandinavijos ir kaimynines Pabaltijo valstybes, atskrido į Kauną anglų firmos Dragon Rapide keleivinis lėktuvas G—ADWZ, kurio didžiausias greitis 270 km/val. Lėktuvas atskrido iš Rygos.

Pas mus norima kitais metais įvesti oro susisiekimo liniją Kaunas — Palanga. Šiam tikslui anglų firma ir pade-monstravo savo lėktuvą.

A.

Kas nauja Lietuvoje

DIDŽIOJO VILNIAUS SEIMO SUKAKTUVĖS. Gruodžio 4—5 d. suėjo 30 metų, kai buvo sušauktas Didysis Vilniaus seimas. Šiam seimui sušaukti Vilniuje buvo susidaręs tam tikras lietuvių komitetas, vadovaujamas dr. Jono Basanavičiaus. Į seimą suvažavo per 2.000 atstovų. Seimas posėdžiavo 2 dienas ir pareikalavo Lietuvai autonomijos.

NAUJOJI KLAIPĖDOS KRAŠTO DIREKTORIJA, vos perėmusi krašto reikalų tvarkymą, tuojau pradėjo iš pareigų atleidinėti aukštesnius autonominės valdžios valdininkus, kuriuos buvo paskyrusios Reizgio ir Bruvelaičio direktorijos. Pirmiausia buvo atleistas krašto policijos referentas Toleikis ir mokyklos referentas Simaitis. Dabar vėl gauta žinių, kad direktorija paskubomis pakeitė visus tris apskričių viršininkus ir valsčių viršaičius. Į jų vietas pasodinti vokietininkai arba naujai paskirti pasižymėję per paskutinius seimelio rinkimus „vienybės sąrašo“ veikėjai.

SUOMIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖS SUKAKTUVĖS buvo atitinkama programa minimos ir Kaune. Lietuvių-suomių draugija Karininkų ramovėje buvo surengusi iškilmingą aktą. Valstybės radiofone taip pat buvo paskaitų ir suomiškos muzikos koncertas.

LIETUVIŠKŲ DAINŲ KONCERTAS AMERIKAI įvyko gruodžio 8 d. 18,45—18,59 val. mūsų valstybės radiofone Kaune. Pradžioje pasveikino angliškai švietimo ministeris prof. J. Tonkūnas. Ministerį Amerikos radio klausytojams perstatė Amerikos atstovas Lietuvai P. Knykendall. Dainavo valstybės operos solistė V. Jonuškaitė-Zaunienė ir operos choras. Šio koncerto klausėsi ne tik broliai Amerikoje, bet ir visa Amerika.

MŪSŲ CIVILINĖ AVIACIJA, ugdoma ir propaguojama Lietuvos aero klubo, jau yra padariusi didelę pažangą. Tai pati visuomenė įsitikino gruodžio 8 d., kai Kauno aerodrome buvo demonstruojamas sklandymo sportas. Sklandytuvas, pakaitomos valdomas Nidos sklandymo mokyklos viršininko J. Pyragiaus ir sklandymo instruktoriaus Oškinio, buvo kelis kartus į orą išvilktas automobiliu ir lėktuvu.

SENŲ TAUTOS VEIKĖJŲ SAJUNGA, kelių žymesnių atgijimo veikėjų iniciatyva, steigama Kaune. Jos tikslas — burti į sąjungą visus kovojusius su rusų valdžia dėl tautinio lietuvių atgijimo ir spaudos grąžinimo, rūpintis jų dvasine ir medžiagine būseną.

MENO PARODOS. Netrukus Kaune įvyks kelios svarbesnės meno parodos. Gruodžio 13 d. Vytauto Didžiojo muziejaus rūmuose bus atidaryta Sovietų Rusijos knygos paroda. Joje bus išstatyta apie 2.500 eksponatų — visų sričių mokslo, meno knygų, žurnalų ir plakatų. Paroda tęsis ligi ateinančių metų sausio 13 d. Gruodžio 15 d. tame pačiame muziejuje bus atidaryta mūsų meno paroda. Joje savo kūrinius išstatys mūsų menininkai. Ateinančių metų vasario 1 d. Kaune bus atidaryta Belgijos meno paroda, o kovo 14 d. — Prancūzijos meno paroda.

SPAUDOS PRIEŽIŪRA, pagal pradėjusį veikti naująjį spaudos įstatymą, šiomis dienomis iš karo komendantų perėjo apskričių viršininkų valdžion. Karo cenzūra panaikinta. Dabar laikraščių turinį seks tam tikri apskričių viršininkų paskirti valdininkai.

Klišių skolinimas civilinei spaudai

1) Kariško turinio klišės, kaip kariuomenės propagandos priemonė, visiems leidiniams skolinamos be atlyginimo;

2) už bendro pobūdžio klišės imamas atlyginimas 25% savikainės, iš Skautų Sąjungos — 10% savikainės; Šaulių Sąjungai ir šios klišės duodamos naudotis dykai;

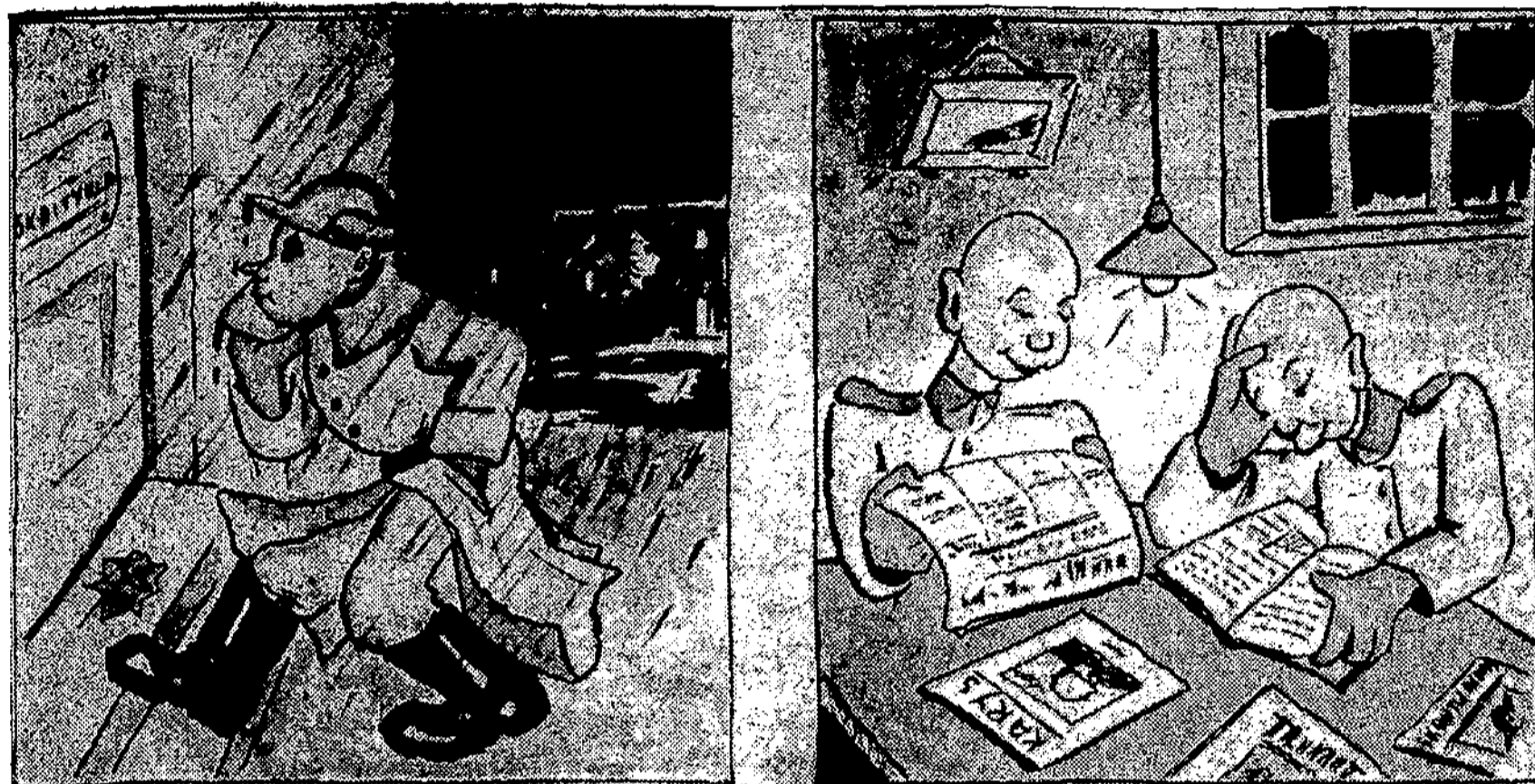
3) tiems leidiniams, kurie skolina savo klišės Spaudos ir švietimo Skyriaus leidiniams, bendro pobūdžio klišės skolinamos mainų dėsnium, be atlyginimo;

4) už pražudytas ar sugadintas klišės visais atvejais išreikalaujama 75% klišių savikainės;

5) po klišėmis turi būti pažymėtas pavadinimas to Sp. ir šviet. Sk. leidinio, iš kurio klišės skolintos; kas šito nustatymo nesilaikys, tam klišės nebebus skolinamos.

Taip Petras leidžia atliekamą laiką

Ruduo. Lietus. Šaltas vėjas
Po rajoną sukinėjas,
O mūs Petras taip kasdieną,
Kai pavalgo vakarienę,
Į skaityklą šauna tiesiai,
Laiką leidžia, mat, jis šviesiai.
Aiškus daiktas, tokiam ore
Nieko daugiau nesinori.
Vakarėlio tik sulaukus,
Tinka kamps šviesus, jaukus.

Prašom, Petras jau skaitykloj,
Petras jaučias kaip šventykloj.
Ne vien duona jis gyvena,
Reik ir dvasiai duoti peno.
Spaudos yra tik skaityki,
Lauke vėjas te sau klykia.
Aiškus daiktas, kai toks oras,
Čia skaityti Petrui noris.
Į sveikatą tau, Petreli,
Vis lankyki tą kampilį.

Kostečka

KAS SUBATOS VAKARĖLĮ

Kas subatos vakarėlį
Oi, oi, oi,
Dulkau savo čiuzinėlį
Oi, oi, oi, oi, oi....
Ne tik vieną čiuzinėlį
Oi, oi, oi,
Bet ir visą patalėlį
Oi, oi, oi, oi, oi.
Išsinešęs į rajoną
Oi, oi, oi,
Mušu, kaip kokį šetoną
Oi, oi, oi, oi, oi.
Čiuzinėlis tiktai kruta
Oi, oi, oi,
Kaip pliekiu su lazda drūta
Oi, oi, oi, oi, oi.
Geraš aš jį išdulkinęs
Oi, oi, oi,
Nešu vėl į kareivinės
Oi, oi, oi, oi, oi.
Ten padėjęs jį į lovą
Oi, oi, oi,
Džiaugiuosi laimėjęs kovą
Oi, oi, oi, oi, oi.
Kada lova yr švaresnė
Oi, oi, oi,
Ir nakvynė malonesnė
Oi, oi, oi, oi, oi.
Tad gerai šitą pažinę
Oi, oi, oi,
Vis vėdinkim patalyne
Oi, oi, oi, oi, oi.

Vyr. pusk. A. Urbonas

GERA ATMINTIS

— Kas čia turi geriausią atmintį?
— Ugi eilinis Šopas.
— Argi?
— Tikrai, prieš metus jis kai paskolino eil. Bimbiliui litą, tai dar ir dabar nepamiršo, nes prie progos vis jam pri-mena.
Mk—

IŠ KUR ŽINO

— Tamsta, tur būt, esi motoristas, kad taip daug apie motorus žinai?
— Ne, bet man apie tai sakė brolis, kurio švogeriui papasakojo jo dėdė, o jis visa tai iš kažin kur buvo girdėjęs.
Mk—

MOKA TEISINTIS

Tardytojas (į tardomąjį): — Nors tamsta neprisipažįsti nusikaltęs, bet iš tamstos išbalusio veido matyti, kad visa tai esi padaręs?

Tardomasis: — Ponas tardytojau, baltas veidas ir yra nekaltumo įrodymas.
Mk—

IRGI LAKŪNĖ

— Jei tu man dar priešinsies, — bara tėvas dukterį Zosę iš Aleksoto, — be-matant išlėksi iš namų!

Duktė (sau): Tuo manęs nepabaugin-si: vakar susipažinau su vienu lakūnu.

b.

AR NEBŪTŲ GERIAU

2 kuopos viršila aiškina kareiviams apie kulkosvaidžių netiesų šaudymą ir trajektoriją. Kulkosvaidį pastačius tiesiai ir kulka išėjus iš vamzdžio susi-daro trjektorija — lankas ir priešą ga-lima apšaudyti kitoje kalno pusėje. Ar aišku?

Jaunasis kareivis Pranas: Ar nebūtų geriau, tamsta viršila, kad kulkosvaidis būtų paguldytas ant šono, nes tada kul-ka, aplėkusi aplink kalną, daugiau iš-muštų priešą kareivių.

San. pusk. M. Grinius

IŠ RYŠININKŲ POPURI

Žinau abėcėlę vieną,
Kalu ją kasdieną,
Kasdieną ir kas naktį
Ir vis negal pakakti.
Vien du, viens du, viens du trys
Du taškėliai ir brūkšnys.
Buvo mūsų toks radistas oi, oi, oi,
Labai geras specialistas oi-oi-oi-oi-oi.
Per puolimą poligone oi-oi-oi,
Jis pajuto dieglį šone oi-oi-oi-oi-oi.
Vado vieta nusikėlė oi-oi-oi,
Sunku nešti duplex'elį oi-oi-oi-oi-oi.
Mūs radistas šaukte šaukia oi-oi-oi,
Ir pagalbos nesulaukia oi-oi-oi-oi-oi.

V. p. Kostečka

SUNKIOJO KABELIO GRANDIES DAINELĖ

Mūsų grandy šaunių vyrų
Nėra lepšių nė pagyrų,
Visi mūsų čia vyrukai,
Visi puikūs numeriukai.
Visad ryšis mūsų veikia,
Nieks mūs darbo nepapeikia.
Ar tai ginant, ar tai puolant
Mūsų ryšis veikia nuolat.
Nėr geresnio mūsų sporto,
Tiesiant liniją lig forto,
O nuo forto lig Rokelių
Per purvyną ligi kelių.
Trūksta viela ir plieninė,
Bet čia kalta tik centrinė.
Mūsų vyrai tuoj užklumpa
Sujungimą tokį trumpą.
Mūsų grandis taip per dienas —
Per arimus ir rugienas —
Išvynioja daug šimtelį
Sunkaus kabelio ritelį.

NUOSAVYBĖS JAUSMAS

— Ar labai džiaugeisi gavęs šautu-vą? — klausia jaunas kareivis savo draugą.

— Labai. O tu?

— Aš taip pat, nes jei teks kada su šautuvu stovėti, tai bent su savo.

K. V.

Naujieji leidiniai

KAUNO MIESTO PLANAS. 1:15.000. Spaudos Fondas. 1935 m. Kaina 3 lt. 50 ct.

Kaune be plano išsiversti jau nebegalima, nes retas žmogus tegali atmintinai žinoti visas Kauno ir jo priemiesčių gatves. Planas įgalina kiekvieną žmogų greit ir lengvai surasti bet kurią gatvę.

Planas spalvotas ir dailiai išleistas. Prie plano pridėtas gatvių sąrašas, kuris palengvina surasti gatvę plane.

JU-KIAO-LI. Kinų šeimos romanas. Į lietuvių kalbą išvertė ir išleido Pranas Razma. Sukrauta „Spaudos Fonde“. Šiauliai. 1935 m. 84 psl. Kaina 1 lt.

Tolimoji Kinija mums atrodo nekultūringa ir žiauri. Bet iš tikrųjų taip nėra. Ji turi seną kultūrą, kuri tūlais atvejais praneša net Europos kultūrą. O kinai mandagi ir švelni tauta. Žinoma, kaip visur, taip ir Kinuose yra visokių žmonių. Taigi ir ten netrūksta niekšų.

Šis romanas supažindina skaitytoją su kinų šeimos gyvenimu, su kinų papročiais, kurie, mūsų akimis žiūrint, gana keistoki. Romano turinys labai paprastas. Jaunas poetas Se Jeupe veda žymaus valdininko ir garsaus mokslininko Pe dukterį Hiungiu, dėl kurios, žinoma, jaunajam poetui tenka kentėti ir vargti.

Vertimo kalba gera.

LAISVOJI LIETUVA BE VILNIAUS. Redagavo Vincas Uždavinys. Vilniui vaduoti sąjungos leidinys Nr. 80. Kaunas, 1935 Vilniaus pagrobimo 15 metais. 112 psl. Kaina nepažymėta.

Tai yra nemokamas „Mūsų Vilniaus“ priedas metiniams prenumeratoriams. Šio albumo vaizdai beveik visi jau buvo išspausdinti laikraščiuose.

Albumas išspausdintas kreidiniame popieriuje. Viršelis pieštas vilniečio dail. Pr. Petronio.

Ūkininko knygynėlis Nr. 72—82. ŪKININKO ADVOKATAS. Paruošė teisininkai: Č. Butkys, R. Bukevičius, L. Indreika, S. Zienius ir inž. Bačelis. Redagavo L. Indreika. Žemės ūkio Rūmų leidinys. Kaunas. 1935 m. 384 psl. Kaina 5 lt.

„Ūkininko Patarėjas“ savo metiniams prenumeratoriams kasmet duoda nemokamų priedų. Kalbamoji knyga taip pat yra „Ūk. Patarėjo“ dovana, kurią gauna šių metų prenumeratoriai.

Šioje knygoje duodama paprasčiausių žinių iš baudžiamosios, civilinės ir administracinės teisės. Šios žinios labai reikalingos ir naudingos mūsų kaimo žmonėms. Daug būna nusizengimų ir neteisėtumų dėl nežinojimo įstatymų. Ši knyga, be abejo, įgalins kiekvieną žmogų susipažinti su pilietinėmis teisėmis ir žmonių veiksmais, kurie draudžiami ir baudžiami.

Pearl S. Buck, „GEROJI ŽEMĖ“. Vertė Kazys Boruta. Išleido „Sakalas“. I tomas — 224 psl., II t. — 207 psl. Kaina po Lt. 2,50 ct.

Knygos autorė, matyti, ilgai gyvenusi Kinijoje ir gerai jos gyvenimą pažįstanti, su nepaprastu tikrumu ir nuoširdumu tą gyvenimą vaizduoja savo romane. Daugiausia aprašinėja šiaurinės Kinijos ūkininkų—žemdirbių buitį; protarpiais paliečia miesto gyvenimo bruožus, kurie, tačiau, išėjo daug blankesni, skystesni, negu kaimo gyvenimo vaizdai. Tie vaizdai dar ypač charakteringi tuo, kad autorė į viską žiūri pro veikalo didvyrio kiniečio ūkininko Van Lun'o akinius, pro jo labai mums svetimą pasaulėžiūrą. Čia skaitytojas ras daug naujų, įdomių ir net keistų dalykų. Šią knygą perskaitęs dažnas skaitytojas turės pakeisti tą Kinijos vaizdą, kurį jis buvo susidaręs iš geografijos vadovėlio.

Kaip skurdžiai gyvena šiaurinės Kinijos eilinis ūkininkas parodo tai, kad čia, arbatos tėvynėje, arbata laikoma didele prabanga. Senas kinietis savo pasenusią krūtinę šildo tik karštu vandeniu, ir nors godžiai nušvinta jo akys, kai retkarčiais į karštą vandenį įmeta kelis sausus arbatžolių lapelius, bet jis aimanuoja, girdi, esą „gerti arbata vis tiek, kaip sidabras švaisyti“. Ir net vanduo Kinijoje kai kada pasidaro ypač brangus. Einančiam pirštis Van Lunui, kuris nesiprausė nuo N. Metų, tėvas draudžia per daug gerai praustis, nes tuo vandeniu geriau esą daržas palieti. Pusbadžiai gyvendami kiniečiai, nederliaus metais sulaukia baisaus bado. Suvalgę vienintelius savo darbo gyvulius, šunes, kates, ima valgyti medžių žievę, žolę ir pagaliau savo vaikus. Daugelis gyventojų bado metais išmiršta, kiti išeina į plėšikų gaujas, arba išbėga į turtingesnes pietines krašto sritis. Bet šiaip taip iškentę badmetį, vėl pradeda savo

gyvenimą iš naujo. Tad visas gyvenimas pareina nuo gamtos, nuo gerosios žemės. Bet nemažai ir nuo darbštumo ir sumanumo.

Apskritai veikalas labai įdomus ir naudingas. Vertimas geras.

J. Vilutis.

Kazys Zupka. BALSAS ŽEMEI. „Sakalo“ b-vės leidinys. Viršelį darė P. Rauduvė. 64 psl. Kaunas, 1935 m. Kaina 2 litai.

Zupka individualistas. Eilėraščiuose, kūrybiniame gyvenime, jis vienas, be draugų, be stipresnės meilės. Jo bendradarbiavimas su visuomene kiek atitrauktas nuo realizmo. Daugiau jis susigyvenęs su gamta. Ten ieško sau prietelių. Dalijasi vargu su žirgu, vieverselį gundo kur nors pabėgti iš to nykumo, kalbasi su žirgu apie savo dalias.

Dainuoja jis tėvų įskiepytu kuklumu, šventu krikščionišku dorumu, vaikišku naivumu, meilės platoniškumu ir lietuvišku paprastu nuoširdumu. Tai be šūkių, be pagirų pareikštas dvasios lietuviškumas.

Savo mintis jis stengiasi išdainuoti. Todėl ir jo eiliavimas paremtas muzikaliu skambėjimu. Žodis jam tarnauja ne tik sąvokai reikšti, bet ir garso muzikai. Ritmas labai įvairus. Tai simbolistinio stiliaus pažymiai. Apskritai, jo poezija sruvena lengva srovele. Jo kuriami vaizdai plastiški, baigti, aiškūs. Nors yra ir simboliniais apdarais apvilktų.

T. Adomonis

Antanas Molis. KNYGNEŠIO TRAGEDIJA

Istorinis romanas. „Šviesos“ knygyno leidinys, Kaunas, 1935 m. 283 psl., Kaina 3 lt.

Liūdnas ir klaikus buvo mūsų tautos istorijos laikotarpis, kai, pavergę Lietuvą rusų valdovai, buvo uždraudę lietuviškąją spaudą. Vildamiesi visiškai nušluoti lietuvių vardą nuo žemės paviršiaus, pavergėjai pirmiausia pasiryžo apgaubti ją tamsybės skraiste.

Tačiau gyva energinga lietuvių tauta ne nemanė pasiduoti tokiam žiauriam likimui. Jos geresnieji sūnūs pradėjo žūbtinę kovą su tautos žlugdymu. Stengdamiesi praplėsti galingo okupanto užtrauktą tamsybės skraistę, tie kovotojai - knygnešiai atliko daug gražių kilnių žygių, kuriais didžiuosis ir ateities kartos. Žinoma, tokie žygiai neapsėjo be aukų. Daugeliui tų didvyrių teko paragauti ir caro žandarų nagaičių, ir kalėjimo kančių ir atšiauraus Sibiro vargų.

Ši pilkųjų didvyrių žygių epopėja suteikia lietuviškajam rašytojui daug dėkingos medžiagos. Bet tuo tarpu ši sritis dar mažai rašytojų - beletristų paliesta. Ant. Molio knyga, tai irgi vienas mėginimas šią gausią medžiagą panaudoti rašybai.

Romano fabula visai paprasta. Jaunas knygnešys Steponas Barkevičius mylisi su gražia Aldute, bet jų laimę sutrukdo pasienio sargas Raulovas, išsigimęs lietuvis. Raulovas susivaržęs dėl merginos su Barkevičium skaudžiai jam atkeršija, pašaudamas jį nešant per sieną knygas ir, nudūręs savo draugą, primeta sužeistam Barkevičiui žmogžudystę. Teismas nuteisia jį iki gyvos galvos į Sibirą sunkiesiems darbams. Iš čia jis po trijų metų pabėga, bet ir grįžęs į tėvynę laimės neberanda. Žmogžudžio katorgininko likimas jį persekioja visą amžių.

Nors romanas pavadintas istoriniu, bet čia istoriškumo skaitytojas nėra. Mažai ką teras ir iš knygnešių didžiųjų žygių, išskyrus vieną kitą banalų epizodėlį. Tai daugiau kriminalinio pobūdžio nuotykių romanas. Tad ir po šios knygos knygnešių žygiai pasilieka laukti gabesnio beletristo plunksnos.

J. Vilutis

Redakcijos atsakymai

Ant. Šešėliui. Už honorarą išrašysime „Kari“ Tamstai ir St. Bandzai visiems metams. Be to, dar galite kam nors išrašyti vieną prenumeratą visiems metams. Tik prašome skubiai nurodyti mums trečiąjį adresą, kam norite siuntinėti.

Eil. J. Mežotavičiui. Už honorarą išrašėme „Kari“ Tamstos nurodytu adresu iki 1936 m. gegužės 1 d.

Baukui. Iš paskiausiai atsiųstų dalykų niekas netiks.

B. L. Rašinedami „Kariui“ žinias bei kitką, venkite prikašinėti netaktus kuriai nors visuomenės organizacijai bei asmenims. Karių spauda, kaip ir pati kariuomenė, turi būti tolima nuo įvairių politinių ginčų. Tai galite pabrėžti civilinėje spaudoje.

Ant. Liu-i. Į sklandymo mokyklą priimtų. „Aviomodeliai“ kainuoja 3 lt. Šiais reikalais kreipkitės į Lietuvos aero klubą Kaune. Į aviacijos mokyklą nepriimtų — per mažas mokslo cenzas.

M. Atsarginiui. Galėtumėte. Bandykite. Reikia kreiptis į tą pulką, kur norite tarnauti. Galima pasiūsti ir gyvenimo aprašymą. Galvosūkiams netiks. Reikia daugiau nupiešti ir piešiniai turi būti atskirai nuo teksto.

S. Lapei. Galite bendradarbiauti.

Vet. pusk. P. Šablinskui. „Karys“ sanitarijos ir veterinarijos reikalu populiarių straipsnių nevengia. Deja, tų sričių žinovai dar nieko nėra atsiuntę.

A. Valašiniui ir Alb. Ungerui. Tuo tarpu dar negalime atsiūsti prašomųjų liudijimų.

A. U. Į aviacijos puskarininkių mokyklą Tamstos nepriimtų. Anksčiau reikia įsigyti mokslo cenzas.

Klajūnai. Karo tarnybos reikalais kreipkis į savo komendantūrą. Statutų galite gauti Kar. Štabo Spaudos ir Švietimo Skyriuje Kaune. Atsiuntę savo adresą ir 10 ct. pašto ženklais siuntimo išlaidoms, galėtumėte gauti šio skyriaus knygų katalogą, iš kurio sužinotumėte, kurių statutų galima gauti ir po kiek jie kainuoja.

Eil. P. Burbai. Tuo reikalu reikia kreiptis į pašto valdybą. Bet ar ten tarnybą galėtumėte gauti, mes nežinome. Tik pačios įstaigos gali tai pasakyti.

A. Žvirbliui. Tamstos atsiųstą rašinį ir klišes sunaudosime sausio 15 d.

Saugos būrio eiliniui Jasevičiui (Karo kalėjimas). Kai kariuomenės dalis bei įstaiga vykdo tokius darbus, kurių atlikimas neįeina į kariuomenės dalies ar įstaigos tiesiogines ūkio pareigas, pavyzdžiui, įvairūs remonto darbai (trobesių taisymas), tai ji turi teisę skirti tiems darbams pinigų dalį gauti iš ekonomines sumas (Ū—1 str. 436 p. 4). O iš ekonominių sumų gali būti atlyginama kareiviams už tuos darbus, kuriuos atlikdami jie prisidėjo prie ekonominių sumų sudarymo (Ū—1 str. 441 p. 6). Taigi, jeigu įstaiga už Tamstos darbus į savo ekonomines sumas pinigus įsirašė ir jeigu Tamsta prie šitų ekonominių sumų sudarymo tikrai prisidėjai, tai atlyginimą įstaigos viršininko nuožiūra Tamsta galėtum gauti.

Vyr. pusk. Petkevičiui. 1) Liktniams puskarininkiams atlyginti įstatymo str. 43 ir Kariško geležinkelių tarifo § 7 nustatyta, kad puskarininkiai, keliaudami geležinkeliais savo lėšomis, už III klasės bilietą moka ½ kainos. Įstatyme ir tarife (§ 7 p. 2) įsakmiai pabrėžta, jog šita lengvata naudojasi liktinio puskarininkio šeimos nariai — žmona ir vaikai (pagal tarifą — vaikai nuo 4 ir 17 m. amžiaus), jeigu važiuoja drauge su šeimos galva. Apie liktinio puskarininkio tėvus nei įstatyme nei tarife nieko nepasakyta, taigi ir šita lengvata jiems negali būti taikoma.

2) Liktniams puskarininkiams atlyginti įstatymo nėra nustatyta atskirų kėlimosi pašalpos normų vedusiems ir nevedusiems puskarininkiams. Įstatymo (str. 44) tėra nustatyta tokios normos: puskarininkui (vis vien vedęs jis ar nevedęs) — 50%, žmonai — 40% ir kiekvienam vaikui po 20% pagrindinės mėnesinės algos. Kėlimosi pašalpą už vaikus gali gauti

ir našlys ir persiskyręs su žmona puskarininkis, jeigu jis vaikus išlaiko. O apie tėvus, kad ir puskarininkio išlaikomus, įstatyme nieko nepasakyta, taigi, ir kėlimosi pašalpa jiems nepriklauso.

3) Įstatyme įsakmiai pabrėžta, jog Lietuvoje gydomi valstybės lėšomis tik patys puskarininkiai, jų žmonos ir vaikai ligi 17 m. amžiaus (str. 55), o apie tėvus taip pat nieko nepasakyta. Taigi, puskarininkių išlaikomi tėvai negali būti gydomi nemokamai nei kariškose ambulatorijose, nei Karo Ligoninėje.

Galvosūkių Nr. 47 sprendimas

Apvertę galvosūkių piešinį aukštyn, tarp spindulių perskaitysime žodžius Lietuvos Himnui.

Gerai išsprendė: 1) v. s. p. Grigoras (3 p. p.), 2) v. p. St. Trimonis (priešl. aps. št.), 3) v. p. M. Antaniškis (4 p. p.), 4) v. p. A. Granickas (1 p. p.), 5) M. Švobaitė (Kln.), 6) v. p. J. Žapkus (1 p. p.), 7) v. p. Gelžinis (4 p. p.), 8) j. p. Vl. Petrauskas (1 art. p.), 9) P. Misiūnas (Šd.), 10) eil. J. Lissauskas (1 p. p.), 11) V. Kutkaitis (Jrb.), 12) š. Vl. Mizeikis (Skm.), 13) J. S. (k. t. št.), 19) gr. M. B-čius (k. t. št.).

Be to, įskaityti galvosūkių Nr. 46 sprendimo taškai dar šiems: 1) j. p. Vl. Petrauskui ir 2) J. Astrauskui.

Galvosūkis Nr. 49

(Vert. 1 tšk.)

ROIMOLSKIS.

Perskaitykite, ką reiškia

Išsirašykime **LIETUVOS AIDĄ** 1936 metams, nes **LIETUVOS AIDAS** yra didžiausias, pigiausias ir vienintelis Lietuvoje dienraštis, savo skaitytojų patogumui leidžiamas du kartus per dieną.

Visi Kauno ir didesnių provincijos miestų prenumeratoriai nuo 1936 m. sausio 1 d. be atskiro primokėjimo per mūsų išnešiotojus gaus Lietuvos Aidą tą pačią dieną savo namuose.

K a u n e rytinę laidą gaus nuo 6 — 7,30 val. ir dieninę nuo 13 — 15 val. Provincijoje, susisiekimo atžvilgiu patogiose vietose, susiradus pakankamam prenumeratorių skaičiui, Lietuvos Aidas irgi tą pačią dieną bus pristatomas.

LIETUVOS AIDO PRENUMERATA:

valdininkams ir tarnautojams, gaunantiems po visų išskaitymų grynais pinigais nedaugiau kaip 350 lt. mėnesiui, ūkininkams, studentams ir „Pažangos“ B-vės akcininkams — mėnesiui 3 lt., pusei metų — 18 lt., metams — 36 lt. Visiems kitiems prenumeratoriai mėnesiui — 5 lt., 3 mėn. — 12,50 lt., pusei metų 25 lt., metams — 50 lt. Užsienyje: Vokietijoje, Latvijoje, Estijoje mėnesiui — 6 lt., pusei metų 30 lt., metams — 60 lt. Kitur užsienyje mėnesiui — 9 lt., pusei metų — 50 lt., metams — 100 lt. LIETUVOS AIDAS kreditan nesunėliamas.

LIETUVOS AIDO rytinės laidos atskiro numerio kaina 5 ct., dieninės laidos 20 ct.

LIETUVOS AIDO adresas: Kaunas, Laisvės alėja 29.

„KARYS“

Jums

visą teisybę pasakys!

Toliau nuo mūsų jau žvanga ginklai, tačiau ir aplink mus padangė neįjauki. Visi susidomėję sekame, kas dedasi šalia mūsų krašto. Tai geriausiai sužinosi skaitydamas „Kary“, kuris rašo visą teisybę, nieko neperdėdamas, neišpūsdamas faktų ir negaudydamas sensacijų. „Kary“ rašo tik tikri dalykų žinovai, kurie rūpestingai stengiasi skaitytoją informuoti tikromis žiniomis.

„Kary“ rasi nemažą įvairiausių žinių, kas nauja Lietuvoje ir užsieny. Be to, atskirais straipsniais „Karys“ stengiasi plačiau supažindinti skaitytojus su įvairiais pasauliniais įvykiais.

„Karys“ stengiasi mūsų tautą ir kariškai parengti, kad ji pavojaus valandą jau būtų pasirėngusi visokiems netikėtumams ir gerai pažintų karo meno ir technikos pažangą. Tuo reikalu 1935 m. buvo įdėta apie 80 įvairiausių straipsnių, kurių daugelis ir paveikslais paaškinama. Jaunimo karinio rengimo ir mokyklų reikalais įdėta per 30 rašinių.

Be specialinių dalykų, **„Karys“ gausiai deda ir lengvų pasiskaitymų:** kariškų apysakų, feljetonų, eiliuotų feljetonų, atsiminimų iš nepriklausomybės kovų, istorinių dalykėlių, eilėraščių, juokų, karikatūrų ir šiaip malonesnio skaitymo atliekamam laikui praleisti. Pav., 1935 m. buvo įdėta: apsakymėlių apie 60, feljetonų — 45, eiliuotų feljetonų — 30, eilėraščių per 100, juokų — 200, karikatūrų — 120, istorinių dalykėlių, atsiminimų ir biografijų — 40. „Kuprinės pabiros“ dedamos kiekviename numery, kurias mėgsta visi — ir jauni ir seni. Tai sveiko ir švelnaus juoko neišsemiamas aruodas, nors ir kas savaitę barsto savo pabiras.

Norėdamas pažinti svetimus kraštus, ypač mūsų kaimynines valstybes, **skaityk „Kari“**, nes tik jame rasi aiškiai ir tiksliai parašyta apie tų kraštų kariuomenę, tautinius jų siekimus ir kovas, tautos didvyrius, įžymesnes vietas ir įstaigas, ir tų kraštų istorijas. Plačiai „Kary“ apie savo kraštus rašo patys aprašomųjų kraštų žmonės, todėl žinios būna tikros, gerai pažįstančių savo kraštą rašytos. „Karys“ net specialius padidintus numerius skiria supažindinti savo skaitytojus su kaimy-

ninėmis valstybėmis. Šiais metais buvo išleisti tokie numeriai Estijai ir Latvijai. Apie svetimus kraštus ir jų kariuomenes 1935 m. buvo įdėta „Kary“ per 80 rašinių. Mūsų santykiams su kitais kraštais apibrėžti per 20 rašinių.

„Kariui“ rūpi viskas: Vilniaus vadavimo reikalai, mūsų pajūris, mūsų karo invalidai, savanoriai kūrėjai, šauliai, skautai, atsarginiai, spauda, mokslas, sportas bei fizinis lavinimas ir t. t. **„Kario“ turinys labai įvairus ir įdomus. Plačiai jis apima mūsų šių dienų gyvenimą.** Be aukščiausiai minėtos medžiagos, 1935 m. „Kario“ turinį puošė dar šie dalykai: mūsų Vado, Respublikos Prezidento, kalbų ir aprašymų apie jį per 10 straipsnių, spaudos reikalais apie 40, apie mūsų mirusius bei žuvusius ir jų mišėjimą apie 25, ginklų fondo ir kariuomenės su visuomene susiartinimo reikalais apie 20, apie karo invalidus, savanorius kūrėjus, šaulius ir skautus — 25, fizinio lavinimo ir sporto reikalais — 25, iš kariuomenės gyvenimo ir jos reikalų per 80 rašinių, mokymo, auklėjimo ir kultūrinimo reikalais per 80, apie mūsų šiuos Atlanto nugalėtojus arti 20 rašinių, naujų knygų paminėjimų per 270 ir šiaip įvairių rašinių per 60. Iš viso apie 900 rašinių. Savaitinio laikraščio šis turinys daug ką pasako skaitytojui. Per 400 įvairių bendradarbių prisideda prie „Kario“ tobulinimo ir puošimo.

Visą savo turinį „Karys“ puošia įvairiais ir gražiais paveikslais, kurių 1935 m. buvo dėta apie 700. Be to, dar kiekvieno numerio viršelis papuoštas gražiais dideliais paveikslais. Be minėtų paveikslų, dar tekste rasime daugybę gražių vinječių, užsklandų, brėžinių, schemų ir t. t.

Be to, „Karys“ turėjo per šiuos metus duoti 1040 puslapių, bet davė 1300 puslapių.

1936 m. „Karys“ stengsis savo turinį dar labiau plėsti, puošti, puslapių skaičių aiškinti ir kuo daugiausia duoti skaitytojui

Ir 1936 m. metiniai prenumeratoriai gaus dovaną gražų sieninį 1936 metų karių kalendorių.

„Kario“ prenumeratos kaina 1936 m. žymiai sumažinta

Puskarininkiams ir kareiviams, išsirašantiems tik sau: metams — 5 lt., 6 mėn. — 3 lt. ir 3 mėn. — 2 lt. Visiems kitiems: metams — 6 lt., 6 mėn. — 4 lt. ir 3 mėn. — 2 lt. Mažiau, kaip 3 mėnesiams neišrašoma. Užsieny, be Latvijos, Estijos ir Vokietijos, dvigubai.

Adresas: „Karys“ Kaunas, Nepriklausomybės aikštė